

P GLASOVA Panorama

Kranj, 10. februarja 1962 — Leto II. — Številka 5

**Nova smer kranjskih alpinistov
na Kočno**

V Z P O N V VETRU

Tinje mladi kranjski alpinisti Rado Jeranko, Franc Elkar in vodja skupine Jože Žvokelj so pretelko nedeljo preplezali novo smer v severni steni Kočne. Nova smer poteka od vrha plaz pod severno steno, po policah v Ponovo dolino do vpadnice rebra Kočne. Od tod poteka po strmih žlebu navzgor ob desni glavi Kočne, na kateri se tudi smer konča. Odprava kranjskih alpinistov se je vrnila skozi Dolca v Kokro. Težavnost smeri je v največji meri odvisna od vremenskih pogojev in je v slabem vremenu neizvedljiva. Kranjskim alpinistom je bilo vreme naklonjeno vse od vstopa v steno do uspešnega vzpona in vrnitve v dolino. Vstopili so na vrhu plaz pod severno steno Kočne, kjer so morali premagati ledeni snež in led. Razen tega je bilo treba premagati leden previs, ki so ga odpravili s klini. Sestop s Kočne ni bil preveč težak. Plezalci so ostali v steni okoli 8 ur. Pri vzponu jih je močno oviral močan veter, ki je pihal s hitrostjo 80 do 100 km na uro. Smer je izvedljiva, če je dober snež in ugodno vreme, vendar je v zimskem času treba raču-

nati s težkimi preizkušnja-mi. Mladi kranjski alpinisti so jo uspešno preplezali.

DOKUMENTI IZ PRETEKLE VOJNE

Taborišče Auschwitz

Prispevek je napisala Rezka Prešern z Jesenic, ki je med vojno preživela tri leta v zloglasnem taborišču Auschwitz. Opisuje krveločna dejanja nacistov v tem »peklu na zemlji«. Menimo, da bo sestavek napotil tudi druge, da oplišejo trpljenje naših ljudi v zadnji vojni.

Bilo je prve dni decembra 1944. leta. Sneg je pokrival ravnino okrog taborišča v Auschwitzu in strupen mraz je stresal naša izčrpana telesa, ko smo obnemoglo in izstradane v dopoldanskem času čistile taboriščna stranišča. V skupini z drugimi devetimi ženami sem nalagala človeško blato in ga odvažala na določen prostor za taboriščem. Pot nas je vodila mimo revirja, kjer so ležali bolniki, ki so oboleli za tifusom. Med temi se je nahajala tudi moja sestrčina, s katero sva pred najino aretacijo skupaj delali za našo stvar. Izrabila

sem zato nepozornost naše paznice in smuknila v revir, čeprav sem dobro vedela, da je to najstrožje prepoveda-

no. Toda želja, da po dolgem času zopet enkrat vidim obraz svojega človeka, želja, da po svojih skromnih močeh pomagam sotrpinki, je bila močnejša. Zal se v revirju nisem znašla in še preden sem prispela do svoje sorodnice, so me zasačili.

Obkolile so me paznice in esesovka me je med divjim in umzanim zmerjanjem neusmiljeno pretepala. Pretepala je z gumijevko. Padalo je po meni, padalo toliko časa, da sem izgubila zavest in obležala pred vrati revirja. (Nadaljevanje na 9. strani)

Prečanja ljudmi

Naš trenutno najboljši skakalec Božo Jemc, na drž. prvenstvu v Crni ni nastopil zaradi poškodbe na nogi. No, sedaj je noga že v redu in Božo je spet na skupnem treningu v Planici z ostalimi našimi skakalci, ki se pripravljajo za svetovno prvenstvo v Zakopandh.

Fant s skakalnice

V sredo in četrtek so skakali na 50-metrski skakalnici, kjer je Božo Jemc pristal na 48 metrih, včeraj pa so preizkušali znanje na 80-metrski skakalnici. Božo je prav rad odgovoril na nekaj vprašanj:

»Kaj misliš, ko čakaš na znak starterja, ko voziš po zaletišču in ko si v zraku?«

»Ko čakam na znak starterja, mislim, da bom čimbolje pripravljen, potem se koncentriram na odskok in ko sem v zraku, mislim na čimdaljši skok in na zanesljiv in lep doskok.«

»S smučmi si poletel preko vrste skakalnic v svetu. Zanima nas, katere skakalnice si se najbolj ustrašil?«

»Za sedaj še nobene.«

»Tujino spoznavas na smučeh. Povej, prosim, v kateri državi imajo športniki najboljše pogoje za priprave?«

»Najboljše pogoje za priprave imajo športniki v Vzhodni Nemčiji in na Poljskem, ker jih pripravljajo v »koncentracijskih taboriščih.«

»Zamisli si, da sestavljaš športni horoskop. Kakšno razvrstitev bi napovedal za bližnje svet. prvenstvo?«

»1. Kirjonenn (Finska), 2. Endan (Norveška), 3. Recknagel (Vzhodna Nemčija) itd. O tem, kako se bomo uvrstili Jugoslovani, pa ne dajem nobenih izjav.«

globus • globus • globus

• MONASKA KNEZEVINA

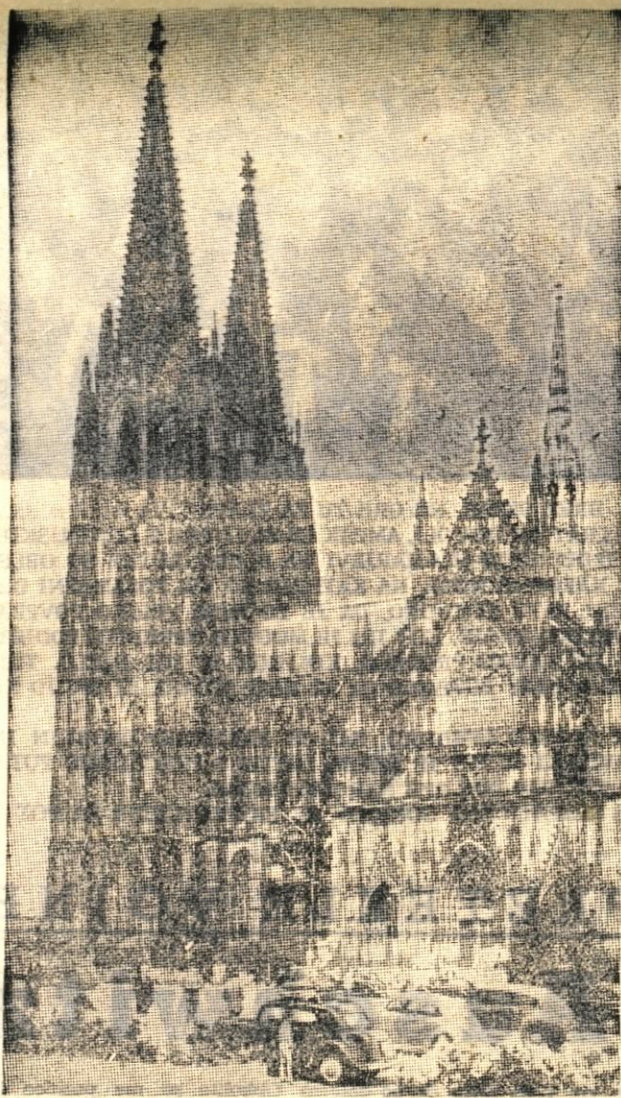
Med Francijo in monaško kneževino so odnosi precej napeti. Vzroki so finančnega značaja, pa tudi drugih vzrokov je več... Monaškemu princu ni dovolj, da je njegova država kot samostojni član vključena v svetovno organizacijo UNESCO, temveč bi želel dobiti stolček tudi v Združenih narodih. V Parizu menijo, da so v Monacu ljudje, ki bi radi napravili diplomatsko karioero.

• VOJSKA IMA NAJVEČ URADNIKOV

Bonska vlada ima v svojih ministrstvih zaposlenih nič manj kot 14.000 uradnikov. Največ uradnikov ima minister vojske Strauss, ki poveljuje 2780 uradnicam in uradnikom. Za njim sledita minister gospodarstva s 1520 uradniki, minister za zunanje zadeve Schröder s 1497 uradniki in finančni minister s 1223 uradniki. Ostala ministrstva imajo manj kot tisoč uradnikov.

OD TOVARNE DO KATEDRALE

Kölnska katedrala spada v vrsto najznamenitejših stvaritev na svetu. Ta gotski spomenik so začeli graditi 1248. leta. Cerkev je začel graditi srednjeveški mojster Gerard. Z gradnjo so potem nadaljevali vse do leta 1516. Po starem načrtu pa so cerkev popolnoma zgotovili šele v letih od 1842 do 1880. V cerkvi je ohranjenih vrsta kulturnih dosežkov, slik, mozaikov in steklenega slikarstva.

● ODKLONJEN POLJUB

Bonnski župan je odklonil, da bi poljubil najlepše dekletu letošnjega karnevala v zahodnonemškem glavnem mestu. Zupan je povedal, da poljubi letos niso priporočljivi, ker je političen položaj preveč resen.

Vodja desničarskih skrajnežev general Salan ni alžirski Evropejec, temveč Francoz iz Francije. Salan in njegovi ljudje želijo zadržati francoski Alžir in protijo s krvavim uporom pred sklenitvijo premirja v Alžiriji ali po njej. Da bi dosegli ta cilj, morajo desničarji obra-

čarske organizacije terorizirajo v glavnem arabsko prebivalstvo, toda ne priznajo niti Evropejcem, ki nasprotujejo Salanu. »Črnonožci«, kakor sebe nazivajo evropski priseljenci, so v glavnem na Salanovi strani. Ti spoštujejo Salanovo drznost in moč. Salan, ki ima pre-

nosti je izjavil šefu policije, ki ga je zasliševal: »Poznava se. Jaz sem polkovnik Godar. Prosim vas kot Francoza in patriota, da me spustite.« Policija ga je res spustila.

Ne samo policija tudi priseljenci skrivajo in ščitijo skrajneže. Večino obsojenih teroristov so v Alži-

Köln je eno izmed mest na Westfalskem, ki ga je zadnja vojna skoraj povsem razdejala. V mestu, ki je zdaj skoraj povsem obnovljeno, so znane zlasti dve stvari – čudovita Kölnska katedrala in pa Deutzove tovarne. V predmestju še vedno srečamo zevajoče škrbine nekdanjih palač – sledovi poslednje vojne še niso odstranjeni. Še vedno se ob velikih parkirnih prostorih z okornimi ograjami lahko sluti, da so stale tam nekoč hiše.

Deutzove tovarne so med največjimi tovarnami v Kölnu. Z vsem tem zlasti pa, da so skoraj do tal porušene obrate na novo zgradili, ti postrežejo v predavalnici. Povedo tudi to, da trdno verujejo, da ne bo prišlo do tretje svetovne vojne. (Mimogrede sem slišal, da tovarna izdeluje tudi tanke.) Povpraševanje na tržišču zdaj ni slabo, toda pri Deutzu si kljub temu prizadevajo, kakor Nemčija na sploh, da bi prodali na tržišča v Aziji in Afriki. V vseh tovarnah je zaposlenih blizu 25.000 delavcev, od tega v Kölnu skoraj 15.000, 7.000 v Ulmu, ostali pa drugje.

23.000 LOKOMOTIV

V 60 LETIH

Sprejem je bil torej pri- srčen; po moje podje- ten. Malce hudobno sem pomislil, da delajo pri Deutzu zadnje čase veliko trak- torjev... Preden so nas spustili v obrate, so nam še utegnili povedati, da so v to- varni povprečno plače za 18 odstotkov višje kot v osta- lih podobnih tovarnah na Nemškem. Od vseh zaposle- nih je 42 odstotkov visoko- kvalificiranih delavcev, 29 odstotkov priučenih, 16 ne- kvalificiranih in 8 odstotkov vajencev; žensk je v podjet- ju približno 5 odstotkov.

Deutzove tovarne so se pred leti združile v družbo Humboldt. Tako zdaj ta zdru- žena tovarna proizvaja po vsej Nemčiji, po njenih li-

cencah pa delajo po vsem svetu. Razen sijajnih ben- cinskih motorjev z zračnim hlajenjem, odličnih avtobu- sov, traktorjev, raznih de- lovnih strojev itd. proizvaja- jo v podjetju tudi motorne lokomotive, ki imajo od 55 do 2400 konjskih moči. Po- sebnost tovarne so tudi veli- ki ladijski motorji. V tej to- varni so od leta 1896 pa do danes proizvedli več kot 23 tisoč motornih lokomotiv.

Tovarna sama je dokaj moderna. Posebno zanimivi so oddelki, kjer izdelujejo ladijske stroje. Te izvažajo po vsem svetu. Največji stroji, ki jih izdelajo, imajo tudi do 2500 konjskih moči. Prav pred kratkim so v to- varni dogradili popolnoma no- vo moderno halo, v kateri izdelujejo traktorje na teko- čem traku. Vsake štiri minu- te odpelje s traku nov dovr- šen traktor. Proizvodni pro- ces mislijo še pospešiti, tak- o da bosta dve minuti za-

destovali za sestavo enega traktorja. Vendar zdaj še ne čutijo potrebe po tako ve- liki proizvodnji. Kljub te- mu, da zanikajo, da ni po- vpraševanja, stoji pred to- varnami mnogo že izgotov- ljenih traktorjev.

Zgodovina podjetja je ne- kako takale. Leta 1864 sta Oto in Evgen Langen zgra- dila tovarno za motorje. Že leta 1867 je plinski motor, ki sta ga skonstruirala v tej tovarni, dobil zlato medaljo v Parizu. Leta 1885 pa je Deutz zgradil prvi bencinski motor na vžiganje. Od te- daj naprej pelje pot podjet- ja dokaj strmo navzgor.

Toda Deutz še ni Köln. Z lepim modernim avtobusom so nas potem odpeljali do katedrale. To staro mesto je postalo po vojni precej no- vo. Proces rasti mesta, ki se je začel s cesarjem Agrip- no 50 let po našem štetju, bi skoraj končal v zadnji vojni. Toda to je že druga zgodba. Tudi to je druga zgodba, da ima katedrala sko- raj 1000 let in da je čudovita.

Cez poldrugo uro je odha- jal vlak. Samo do Koblenza mimo pokrajine Moesel. Opolnoči so vstopili v vagon francoski cariniki.

Bekli so...

»Skrb za afriške in azijske zadeve spada v pristojnost ljudstev Afrike in Azije.«

Seku Toure, predsednik Gvineje »Samo trije ljudje v Franciji lahko imitirajo generala de Gaulle: to so de Gaulle sam, ministrski predsednik Debre in jaz. Toda jaz sem edini, ki lahko z oponašanjem preneham.«

»Pet sto 'minerjev' v Parizu še ne pomeni, da je faš- zem na pohodu.« Jean Ternoar, francoski minister za informacije

Črno na belem

Največji neuspeh je OAS doživela v matični deželi. V Franciji je skrajnežev zelo malo. Menijo, da ima Salan v Franciji 7.000 aktivnih članov iz vrst puščastov, neofaš- stov in militaristov in okoli 500 »minerjev«. To je dovolj za živčno vojno, toda premalo za večje ne- rede.

Neka anketa med Francozi je po- kazala, da samo 9 odst. Francozov odobrava desničarska početja, 28 odstotkov se ni opredelilo, 65 odst. ljudi pa nasprotuje in zahteva od- ločne ukrepe.

Zelzel to ali ne želel – general de Gaulle mora reševati alžirski pro- blem. Pri tem ga napadajo z desne in z leve. Mnogi člani francoske vlade ne podpirajo njegovih pred- logov v zvezi s koncem alžirske vojne. Sam predsednik vlade De- bre je glavni nasprotnik in se zav- zema za odločnejše stališče do al- žirskečasne vlade.

Salanove plastične mine

žunati ne samo z alžirsko osvobo- dno vojsko, temveč vreči tudi ge- neral de Gaulle. Takšne naloge pa prekašajo njihove moči. V fran- coskem glavnem mestu in v matič- ni deželi ta organizacija ni pogna- la korenin. Francoskemu notranje- mu ministru je uspelo, da je niti te organizacije v Franciji povsem porezal. Toda obsojen na neuspeh Salan lahko napravi Franciji še ve- like težave.

Alžirska vojna povzroča velike iz- gube na obeh straneh. OAS je tej vojni pristavila še svoj lonec – tretji vzporednik. Člani te desni-

cej odločnosti in discipline, jih je uspel pridobiti.

Slab OAS sestavljajo Salan in njegovih trideset sodelavcev. Vodja Salanovih polkov je polkovnik Ives Godar, padalec, ki je pobegnil iz nacističnega vojnega ujetništva, da bi se priključil ednopartijskemu gi- banju v Franciji. Pozneje se je od- likoval v Indokini in Alžiru. Od novega leta so pobili v Alžiriji 347 ljudi in 621 ranili. Polkovnik je uničil posebno enoto komandosov, ki jih je Pariz poslal, da bi zausta- vili njegova teroristična dejanja. Polkovnika so ujeli. Ob tej prilož-

riji kmalu izpustili ali pa osvobodili. Policija ne more najti Salana, čeprav ga novinarji zelo lahko naj- dejo. Alžirski prefekt se na primer skriva v zadnjem nadstropju ne- kega nebotičnika, v katerega lahko pride samo s posebnim dvigalom. Vedinli ljudje de Gaullove uprave so se utaborili 25 milj daleč od Alžira. Trikrat so obkroženi z bo- dečo žico; z oklopnimi vozili in stražarji. Prefekt Alžira se nepre- stano seli iz zaklonišča v zakloni- šče, pri tem pa menja avtomobile in izbira druge ceste in prometna sredstva.

Zlati rez naše mladine

Življenjski nazori mladih ljudi se včasih izražajo zelo učinkovito na stranskih, na videz nebitnih toriščih. Če hočemo našo mladino spoznati vsestransko, potem je prav, da različno področja njenega dela in zaposlitve in opazujemo njene odzive v tej sredini. Lk današnjega mladega človeka bomo lahko поблиže spoznali samo s takšnimi odzivi in primerjanji.

Pregovor brez moderne priče

Pregovora, »kakšno seme seješ, takšno žito boš žel«, nismo vključili v našo anketo iz folklornih nagibov, da bi ob njem videli, kakšno je poznavanje ljudskih pregovorov. Ob tem pregovoru smo želeli zvedeti stališče mladega človeka in njegov odnos do zelo bistvenega vprašanja naše družbe. Večina odgovorov soglasa s tem, da ta pregovor izraža resnico. Manjše je število tistih odgovorov, ki pravijo, da ta pregovor v našem času ne drži več. Srednjo pot so izbrali zelo maloštevilni udeleženci, ki pravijo, da v ta pregovor resno dvomijo. S številskimi povedano — je 39 udeležencev zapisalo, da pregovor drži, 19 jih je glasovalo proti, 10 pa je izreklo ob tem svoje pomisleke. Izvirnih dopolnil k temu pregovoru res ne manjka. Nekateri trdijo, da je pregovor popolnoma pravilen, da je resničen, da se splača razumeti ta pregovor, da po vsej verjetnosti velja, da je v šoli to zelo relativen pojav, da je značilen za današnji čas, da bi ga morali poznati vsi ljudje. Drugi pravijo, da je ta pregovor samo včasih resničen, večkrat pa tudi ne, da je resničen, pa se kljub temu večkrat ne uresniči. Tretji pa se hočejo o resničnosti pregovora prepričati na lastni koži ali pa zavračajo njegov pomen, zakaj veliko ljudi žanje, a sploh ne sejejo. Sicer pa ne bo odveč izveček nekaterih zapisov:

»Pregovor vedno ne drži. Dobili smo namreč spričevala.«

»V nekaterih primerih pregovor drži, a mnogokrat tudi iz slabega semena zraste dobro žito.«

»Ne drži. Mnogi sejejo slabo seme, pa čudovito žanjejo.«

»Velja tudi pregovor: ni pravila brez izjeme.«

»Ta pregovor se pri večini obnese. Nekateri pa imajo včasih srečo in požanjejo tudi kar niso sejali.«

»O pregovoru bom presodila čez nekaj let.«

»Slišal sem že boljše pregovore.«

»Činitelji so različni. Če smo dosledni, pridemo do zaključka, da pregovor ne velja.«

»Včasih se mi zdi, da ne drži, ker je veliko odvisno od naključja.«

»Pregovor je pretiran.«

»Pregovor se mi zdi lovski.«

Zdravilo proti slabi volji

Razpoloženje človeka je odvisno od različnih činiteljev. Dostikrat mladi ljudje nimajo vzrokov, da bi bili slabe volje. S tem pa jim ne maramo vsiljevati dobre volje, če jim je kakšna »črna mačka« prekrizala cesto. Vzroki za slabo voljo nas to pot niso zanimali. Večina mladega sveta preganja slabo voljo z branjem, glasbo in spanjem. To jim pomaga, da slabo voljo preženejo brez hladnih ovitkov na glavi. Precejšnje število odhaja ob slabi volji tudi v kino, ki jih spravi v dobro voljo, drugi se podajo na sprehod, tretji rišejo, poje-

preganja slabo voljo z dobro voljo, s smehom, z mislijo na lepe stvari, drugi z voljo, tretji s kletvicami in navsezadnje so tudi takšni, ki se pomirijo ob cigareti.

»Slabo voljo preganjam s pijačo.«

»Zaprem se v sobo in sem nekaj časa sama. Samota me pomiri.«

»Je nimam s čim preganjati.«

»Je sploh ne preganjam, temveč vržem puško v ko-ruzo.«

»Čakam, da sama premine ali da jo prespim.«

»Navadno sploh nisem slabe volje.«

»Je sploh nočem preganja-»

Vprašanja:

- KAJ PRAVITE K PREGOVORU: »KAKŠNO SEME SEJEŠ, TAKŠNO ŽITO BOŠ ŽEL.«
- NA KAK NACIN PREGANJATE SLABO VOLJO?
- KAJ VAS V ŽIVLJENJU RAZVESELI IN KAJ RAZŽALOSTI?
- KDO JE VAS NAJBOLJSI TOVARIS IN SVETOVALEC?
- KAJ PRICAKUJETE OD MLADINSKE ORGANIZACIJE IN KAJ OD NJE DOBITE?

jo, delajo, segajo po Prešernu ali alkoholu. Precej manjše število pa se zateče v družbo oziroma ne ve, s čim bi pregnalo slabo voljo. Sportniki se zatečejo najraje k športu. Nekateri pa odhajajo na obisk, na zabavo ali v kavarno. Posamezniki preganjajo slabo voljo na zelo izvirne in domiselne načine. Nekdo je zapisal, da

ti, ker je kdaj pa kdaj dragocena.«

»Je ne preganjam, temveč pogrešam.«

Vzročna zveza med žalostjo in veseljem

Skala vzrokov, ki povzročajo žalost in veselje, je dolga. Razteza se med dobro kavbojko in med »cvetkom«. Največje šte-

vilo mladih ljudi razveseli uspeh, razžalosti pa neuspeh. So seveda tudi takšni, ki se razveselijo ob dobrem vicu, toda teh ni veliko. Nekateri razveseli lepo vreme, starši, prijatelji, dobre ocene, družabno življenje, srečen dogodek, pohvala, dobrot, knjiga, dobra beseda, družba, izpolnjena želja, zabava, glasba, lepo dekle, ples itd. Razlogi za žalost so prav tako zelo pestri in različni. Nekateri razžalosti slaba ocena, slabo vreme, slaba pota mladih deklet, pijanci, neresnične obtožbe, nesramni ljudje, vstajanje zgodaj zjutraj, krivica, laž, razočaranje, stiska soljudi in družinski prepri-

»Razveseli me prijetna glasba in lepo dekle, razžalosti pa »gvek.«

»Razveseli me vse, kar se tiče ljubljenskih oseb.«

»Razžalosti me puhlost, razveseli pa me ne nobena stvar ker sem prazna.«

»Razveseli me prijetna družba, dobra knjiga, razžalosti pa krivica.«

»Razveseli me priznanje ljubezni; razžalosti pa razočaranje.«

»Ničesar si ne žensem k sr-cu.«

»Močno me potarejo občutki, da sem »nič«. Razveseli me glasba.«

»Razveseli in razžalosti me vsaka malenkost.«

»Razveseli me srečno in mirno družinsko življenje.«

»Razveseli me vsaka resna beseda.«

»Razveseli me spoznanje, da je zelo veliko dobrih ljudi, razžalosti pa spoznanje, da ničesar ne vem.«

Besedo imajo starši

Ugotovitev, da so starši svojim otrokom najboljše tovariši in svetovalci, temelji na dvotretjinski večini. Anketiranci so svoje starše ocenili za naj-

Težko je pravzaprav uganiti, kaj ta slika pomeni. Morda stopnjo višje do znanja. Najbrž si v višinah dekleta boljše zapomnijo težavno učno snov.

boljše tovariše in svetovalce v 38 primerih, ljubimce v 4 primerih, sestre v 4 primerih, prijatelje v 19 primerih, sošolce v 13 primerih, vzgojitelje v 3 primerih, knjige v 2 primerih, antične illozofe v 1 primeru in Pata Boona v 1 primeru. Svetovalcev in tovarišev pa nimajo trije udeleženci.

»Nimam nobenega pravega svetovalca. Navadno vse uredim sama. Seveda pa pri tem ne grem preko nasvetov staršev.«

»Imam mnogo prijateljev in svetovalcev, toda najboljšega še nisem našel.«

»Predvsem mati. Toda pravijo, da se ne smeš na nikogar zanesti.«

»Najboljši svetovalec mi je glava z možgani.«

»Vsakdo, ki mi pove napake in vrline odkritosrečno.«

»Bodimo diskretni.«

Pričakovanja brez rezultatov

O mladinski organizaciji imajo mladi ljudje zelo nerazčiščene pojme in čudne predstave. Nekateri pričakujejo od nje več nalog, kar ni tako pogosto, drugi pa pričakujejo nekaj čisto nasprotnega — plesne vaje, (Nadaljevanje na 4. strani)

Brade so postale med mladimi tako občudovane kot francoski »novi val«. Fotoreporter pravi, da se ti ljudje ne prertivajo pred kinom, pač pa nekje na postaji, ko so se vrnili iz mladinske delovne brigade.

Najvišjo zgradbo na svetu gradijo v Moskvi

Betonski stolp

Pred dvema letoma so sovjetski časopisi natisnili fotografijo televizijskega stolpa v Moskvi, ki po svoji arhitektonski zamisli, po nevsakdanji obliki predstavlja pravi »čudež gradbeništva«. Ta arhitektura spominja na ilustracije iz fantastičnih romanov. Na sliki je bila maketa velikanskega televizijskega stolpa, najvišje stavbe na svetu, ki bo visoka 520 metrov.

Monolitna stavba iz armiranega betona bo stala na 63 metrov široki osnovi. Ta stolp bo 220 metrov višji od Eifelovega stolpa v Parizu in 140 metrov višji od newyorškega nebotičnika Empire State Building. Toda višina te stavbe ni njena edina odlika.

V notranjost stolpa bodo razmestili oddajnike in televizijske tehnične naprave. S stolpa bodo lahko istočasno oddajali 5 televizijskih programov, štiri črno bele in enega z barvno televizijo. Razen tega bi lahko oddajali še šest kratkovalovnih radijskih programov.

Načrt za ta stolp je izdelal član Akademije za arhitekturo Sovjetske zveze Nikitin. Ta sovjetski arhitekt je izdelal tudi načrte za znamenito moskovsko univerzo. Načrti so odobreni in gradnja se je že začela.

II odveč, če naštejemo, kako težavna bo gradnja tega televizijskega stolpa. Sovjetske tovarne so morale zgraditi posebne žerjave. Gradnja na takšni višini je silno

otežkočena, ker ni naprav, ki bi prinašale gradbeni material na takšno višino.

Kaj so do sedaj zgradili? V Oostankinu, v predmestju Moskve, ki je znano po sovjetskem razstavišču, so pripravili gradbišče in v zadnjih dvajsetih mesecih zgradili temelje. V tem času so postavili v bližini tudi avtomatično tovarno za proizvodnjo betona, postavljene so različne delavnice, betonske plošče za sestavljanje različnih delov konstrukcije, betonska cestišča, tiri za žerjave itd. Vse to so napravili že pred osmimi meseci. Pozneje so dela opustili in enega izmed dveh velikih žerjavov odpeljali na novo gradbišče. Gradbišče je zamrlo.

Kje so vzroki za prekinitev del?

Lani spomladi je nekdo podvomil v pravilnost temeljev. Na gradbišče so zapovrstjo začeli prihajati različni gradbeni strokovnjaki, da se na kraju samem prepričajo o vseh dvomih. Z gradnjo velikega televizijskega stolpa bi po načrtu morali že

končati, tako pa se še vedno niso odmaknili od zemlje.

Konstruktor Nikitin zatrjuje, da je vse izračunal in da so računi točni. Prevzema za gradnjo popolno odgovornost. Tudi če bi v bližini stolpa izkopali jame globoke dvajset metrov, to ne bi vplivalo na stolp. Načrt namreč predvideva, da se vrh stolpa lahko nagne za 14 metrov, pa se zgradi kljub temu ne bo podrla. Takšna sila bi lahko delovala na stolp samo, če bi prišlo do orkana. Nikitin je izračunal vse: moč vetra, temperaturo itd.

Zlati rez

(Nadaljevanje s 3. strani)
da bi se naučili plesati. Tretji spet opravičeno prigovarja, da bi ta organizacija morala znati uresničevati težnje in želje vseh mladincev. Očitki gredo celo tako daleč, da nekateri pravijo, da najbolj pogrešajo socialnega odnosa do članstva. Veliko mladih ljudi pravi, da bi jih mladinska organizacija morala seznanjati s političnimi tokovi in dogodki, kar pa slabo zasleduje. Večina se tudi pritožuje, da od takšne organizacije ne dobi ničesar. Edino, kar jih veže na organizacijo, so dobre karakteristike po končanem šolanju. Po mnenju nekaterih bi organizacija morala pomagati reševati probleme, ki jih posamezniki ne zmorejo. Sicer pa vrsta odgovorov najbolj zgovorno kaže, kaj mladim ni všeč.

»V delu mladinske organizacije pričakujem več resnosti in pameti.«

»Od mladinske organizacije pričakujem opozorilo za plačanje članarine.«

»Od mladinske organizacije pričakujem zelo malo in zato dobim od nje vse, kar pričakujem.«

»Pričakujem, da se bo iz naše organizacije razvilo nekaj, kar bo vredno hvale in ne graje.«

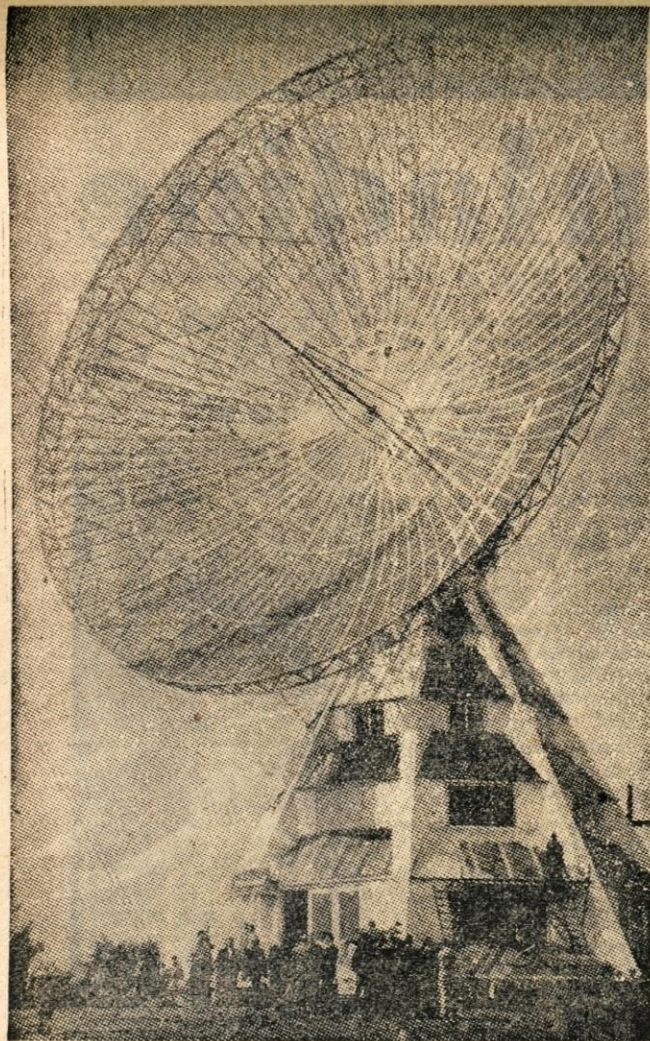
»Pričakujem čimveč nalog, ki jih lahko izvršim in prostore za mladinsko delo. Od nje dobim večinoma nepotrebno delo in nevšečnosti.«

»Od mladinske organizacije pričakujem, da bo iz nas vzgojila dobre državljane, sposobne upravljati našo domovino.«

»Od mladinske organizacije pričakujem samo mladinske konference, ko nam odpadejo tri ure pouka.«

»Mislim, da je premalo resnosti pri delu in mnogo takih, ki samo govorijo, a ne delajo.«

Zdravko Tomažej

Veliki radijski teleskop, ki sprejema radijske signale iz vesolja

Črne koze razsajajo po svetu in prišlo je do posameznih obolenj v Evropi

Bolezen, znana več tisoč let

Zaščitni mehanizem, ki se je sprožil ob prvih obolenjih s črnimi kozami v Evropi pred dobrim mesecem, še vedno deluje. Prvi in najhujši preplah je mimo, nevarnost pa je še ostala. Zdravstveni delavci po vsej Evropi budno spremljajo potovanje črnih koz — pripravljeni, da po potrebi takoj mobilizirajo vsa razpoložljiva sredstva in na svojem območju zatrejo to strašno bolezen. Po vsej Evropi so začeli z zaščitnim cepljenjem prebivalcev,

Res je, da so se obolenja s črnimi kozami pojavila na starem kontinentu v dokaj majhnem številu. Toda to še od daleč ne sme biti vzrok za kakršnokoli nepazljivost, saj mnogi zgodovinski podatki pričajo, da imajo Evropejci s črnimi kozami zelo žalostne izkušnje.

Ljubezni in črnih koz se ni mogoče ubraniti

Najhujše epidemije črnih koz so divjale po Evropi v srednjem veku. Vsako leto so zahtevale okrog 200 tisoč smrtnih žrtev. Zelo veliko ljudi je imelo iznakažen obraz zaradi prebolele bolezni. Zaradi tega je bilo celo v navadi, da so kot poseben znak v tiralicah za ubežniki navajali tudi to, če nekdo ni imel razbrazdanega obraza, kar nam lahko dokazuje, da so bili takrat srečniki v manjšini. Tudi v 19. stoletju so mili-

joni Evropejcev umirali zaradi črnih koz. 1871 je v Angliji zaradi te bolezni umrlo 23 tisoč ljudi, v Nemčiji je bilo število žrtev še večje; v Prusiji je 1870. leta umrlo 130 tisoč ljudi. Zadnji večji val te bolezni je zajel Evropo v prvi svetovni vojni, pozneje se je pojavljala le v posameznih primerih. Tako kot sedaj v Angliji, Nemčiji, Švici... Star pregovor, ki pravi, da se črnih koz ni mogoče ubraniti, je od časov, ko je bilo uvedeno obvezno cepljenje, izgubil na svojem pomenu.

V četrto desetletje brez črne bolezni

Na območju Jugoslavije je že dobrih trideset let nismo zabeležili niti enega samega bolnika s to boleznijo. Leta 1919 je zbolelo 5278 ljudi, kar 1100 jih je tudi umrlo. Leto pozneje je bilo v Jugoslaviji 4150 obolelih za črnimi ko-

zami, umrlo pa jih je 941. Pozneje se je število obolelih in umrlih iz leta v leto zmanjševalo. 1927. leta je statistika zabeležila tri obolele in enega umrlega, 1930 pa samo enega obolelega, ki je ozdravel.

Črne koze imajo svoje domovanje

Medtem ko so cepljenja in dokaj visoke higienske navade pregnale epidemijo črnih koz iz Evrope, so žarišča še ostala v Pakistanu, Indiji, Afganistanu, Iranu, Maliju, Liberiji, Kamerunu, Kongu, Cejlonu, Burmi, Sudanu, Togu, Ugandi, Keniji, Tanganjiki, Njasi, Mozambiku, Južnoafriški uniji, Javi, Braziliji...

Prevladuje mnenje, da ta bolezen izhaja iz centralne Afrike in da je bila že pred več tisoč leti prenesena v Azijo in v druge predele sveta. V 16. stoletju je zašla tudi v Arabijo, od koder so jo Mongoli zanesli v Evropo.

Juriš na 165 let stari angleški izum

Zdravila, s katerimi bi bilo mogoče ozdraviti črne koze, še vedno nimamo. Zato pa imamo ce-

pivo, ki nas pred to boleznijo lahko obvaruje. Pred dobrimi 165 leti ga je izumil Anglež Edvard Jener. Preden je bilo uvedeno cepljenje, je od 100 bolnikov umrlo 50 do 70 bolnikov, ozdravelim pa je ostala razjedena in iznakažena koža za vse življenje. Danes je smrtnost znatno manjša (15 do 18 odstotkov). Navadno umirajo le oboleli pijanci, rekonvalescentje in preutrujeni, izčrpani in podhranjeni ljudje.

Na žalost danes mnogi podcenjujejo nevarnost črnih koz. V mnogih evropskih državah ljudje protestirajo proti cepljenju svojih otrok. V Angliji cepljenje ni z zakonom predpisano. Šele sedaj, po smrti mladega Pakistanca, ki je pripotoval iz svoje domovine z rumenim kartončkom — garancijo, da je zdrav, a je nekaj dni po prihodu v Anglijo umrl in pustil bolezen še drugim, so se Angleži spet spomnili na stari izum svojega rojaka. Tisoči in tisoči so pohiteli, da izkoristijo dobroto Jenerjeve vakuine, ki so jo doslej že zelo zanemarili.

Prešernova ljubica

Jesen leta 1848 sta se po levem bregu Save ne daleč od mesteca Kranja sprehajala dva moška. Hladni žarki sonca, ki se je počasi nagibalo k zatonu, so z zlatordečo svetlobo obrbljali ostre obrise strmo se dvigajoče Šmarjetne gore. Tudi venec gozdnatih hribov, ki jih je lahna meglica polagoma zavijala v svojo tančico, se je zdel, da je ves prepleten z bleščečimi sončnimi prameni. Ves ta čar rdečega neba se je potapljal v globino srebrenih valov, med katerimi so se prelivali dolgi, žareči pasovi, pretkani z lesketajočimi rubini. Trudno oko je iskalo počitka in ga našlo na travnikih, ki so kazali še precej bujno zelenje. Odpočitek je dajala tudi utelešena melanholija narave – orumenelo listje na drevesih prostranih sadovnjakov, ki so obdajali rdeče strehe mestnih hiš, nad katerimi se je dvigal bel zvonik nevelike cerkve.

Mlajši moški, bledega, a nenavadno izrazitega obličja, z majhnimi očmi, ki so se izpod dolgih, črnih kodrov svetile s posebnim ognjem, je dolgo in nepremično ogledoval čaroben sončni zahod, čez hip pa se je iz njegovih malih, drobnih ust izvil globok vzdih:

»In kaj bo iz vse te krasi?« je vzdihnil ves zamišljen. »Čez hip bo ugasnila in pozlačeno nebo bo postalo enolično, sivo. Prav tako, kot moje življenje! Pa pride noč, globoka, dolga, večna noč.«

»Ne misli slabo, Prešeren!« ga je zavrnil precej starejši tovariš. »Po zahodu napoti znova jutro in tudi zate pride drugo, lepše življenje. Saj si nazadnje le dobil samostoj-

no mesto: kot odvetnik in pesnik boš lahko posvetil vse svoje moči dobremu slovenskemu ljudstvu, ki potrebuje delavnih voditeljev in šol, da se otrese sedanjega ponižanja in postane narod, močan in neodvisen.«

»Po toliko letih, Crobath!« se je otožno nasmehnil Prešeren, »ko sem vse svoje prve, najboljše moči razbil ob skalovju vsakdanjih bojev za bitek in žitek. Na Dunaju so dobro poskrbeli, da bi se sokoliču polomila krila. Nekoliko mlajših tovarišev, čeprav niso imeli toliko pridnosti in zaslug kot jaz, je že davno dobilo lep položaj, jaz pa šele sedaj, ko se mi na glavi že začenja pojavljati prezgodnja sivina, sad neprespanih noči in prevaranih nad.«

»Toda nazadnje bo za vse, ne samo za nas, ampak za vse avstrijske narode nastopila pomlad – novo, svobodno življenje! Ustava bo okrepila naše moči in nevreden bi bil sin, ki bi odrekel domovini svojo pomoč!« se je razvnel prijatelj.

»Mogoče... Mogoče! Mene pa je življenje naučilo dognati. Nisem se doživel prave sreče, prave sreče še nisem užil, niti ene sladkosti!«

»Niti ene? Kaj pa tvoja žena v Ljubljani, tvoja žena pred bogom, čeprav še ne v očeh ljudi, in tvoja hčerka, in tvoj sin?«

»Mati mojih otrok ni bila moja prva ljubezen... Tu v prsih razjeda druga, globlja, nezaceljena rana...«

»Julija Primčeva.«

»Da, Julija Primčeva! Ta demon z angelskim obličjem, pa prevzetna in neusmiljena deklica, vendar tako ljubljena in nepozabna! Njen obraz ne bo nikoli izginil iz moje-

ga srca! Zaril se je vanj za večno kakor granit, ki ga ne izruje nikoli noben vihar življenja. Ah, zastoj se je spominjam!«

»Ni hujše bolečine, kakor v trpljenju misliti na grečo!«

»Najbrž na nesrečo!« je bridko vzdiknil poet. »Od trenutka, ko sem jo prvič zagledal, je bila zame vir najbridkejših muk. Pa vendar, kako sladki in kako ljubki so bili tisti trenutki! Bil sem ubog gimnazijec – sam dobro veš, da ima Vrba, moja rodna vasica, sicer čudovito lepe gore, sanjave doline in bujne gozdove, plodne zemlje pa premalo. Tisti kamniti bregovi le s težavo preživljajo delavno in od žuljev krvavo roko... Tedaj se mi je zgodilo kakor šolarčku. Hodila je v šolo. Oče ji je bil že davno umrl, družini pa zapustil bogato dediščino, tako bogato, da so šteli Primčeve v Ljubljani med najpremožnejše. Vendar to ni bil vzrok, prisegam, da sem vanjo obrnil oči – saj je bila še čisto otrok. Toda neizrečeni čar, ki si ga sam tedaj nisem mogel razjasniti, me je vlekel k njej. To sem razumel šele pozneje, čez mnogo let.«

»Ker si se vanjo tako strahansko zaljubil.« je vskočil prijatelj.

»Da, s celo dušo in za večno! Mogoče ni bila tako lepa, kakor pravijo. Bila je majhna, toda vitka, lase je imela svetloplave, oči modre kakor sinje morje, polt nenavadno nežno, skoro prosojno. Samo pogled je že zadoščal, pa je zagospodarila nad tvojo dušo... Kako vesela je bila! Živahna kot srna, se zelo rada smejala in naše otožne slovenske pesmi prepevala s takšnim občutjem, da se ti

je oko nehote razjokalo. Bila je zgovorna in zaupljiva, ali samo v krogu moških. Med ženskami je molčala, malo govorila.«

»Tedaj je imela sedemnajst let – kajne? In tvoj šolski tovariš ti je postal tekmeč v ljubezni.«

»Res, Anton von Scheuchstuel, plemič, je bil Julijini materi, ošabni ljubljanski patricijki, bolj zaželen kandidat kot jaz. Krivdo zvrčala nanj, a bil je dober fant. Kaj je mogel za to, če mu je usoda pokazala srečno zvezdo? Sicer pa je Julija šele sedem let po zaroki postala njegova žena. Nisem znal polskati njenega srca...«

»Vendar si ji posvetil svoje srce in svojo pesem. Ravno tedaj je priklopelo tvoje pesniško navdihnjenje do vrha, nastal je Sonetni venec. Njeno ime, zloženo iz prvih črk posameznih sonetov, se bo s slavo glasilo še dolgo v pozne rodove. Dal si mu nesmrtnost, sebi pa zapustil grenkost in žalost.«

»Svojega dela ne cenim. To so samo začetki nečesa lepšega, kar bi se moglo na naših poljih v prihodnosti razcveteti v bogato žetev. Vse sem ji hotel dati, kar je bilo v mojih močeh. Po moji smrti pa bo ostalo le več med mojimi papirji... tisto najlepše, s čimer se zares ponašam.«

»Ne govori o smrti! Ne sramuj se svojih pesmi! Vsa Kranjska jih poje, razlegajo se po vseh gorah in dolinah. Tajiti pač ne moreš, da te tvoje ljudstvo ni vzljubilo, da te ni razumelo.«

»Ona pa me ni razumela! Zastoj sem čakal vsaj eno besedo priznanja, zastoj sem ji klical: »Pesem moja je posoda tvojega imena!«

Zasmeh sem dobil v odgovor in nezasužen prezir. Nisem enega ljubeznivega pogleda nisem dočakal za nagrado, ko sem zvečer pred njeno poroko stal pozno v noč pod njenim oknom, boječ se, da ne bom prenesel tega, da postane žena drugemu!«

»Julija je bila bleda kot sneg in mrzla kot sneg.«

»Res je! Srce ji je bilo iz kamna. Jezila se je, ko sem jo opeval. Ali more biti usoda pesnika še bolj žalostna! Saj nisem zahteval zase nič, le za njeno srečo sem prosil. In vendar, ko sem ji, najljubši prijateljici, nelepo zapuščen od ljubega, poslal pesem, ki je razglasila žalost in sočutje z njeno bolečino...«

»Je vzela Julija to pesem za pismo in – zamero.«

»S tem je bila pokopana moja vera v plemenitost njene srca. Jaz pa sem ostal ponosen.«

»Potem si se posvetil svojemu poklicu.«

»Sam veš, doktor, s kakšnim uspehom. Na pot se mi je postavljala ovira za oviro. Šele sedaj, ko mi je duša bolna in ostarela, si bom mogel urediti domače ognjišče – a še za to se moram zahvaliti tebi, moj prijatelj!«

»Predvsem sebi, sebi! Z novim zaletom se spraviš na delo in sreča ti ne bo ušla, ne sme utiti!«

»Prepozno, ljubi Crobath! Usoda me je naučila, da ne pozabljam.«

»Vendar te, ki ti je vse darovala, ne omenjaš niti z besedo.«

»Njej sem hvaležen za nekaj prijetnih trenutkov v življenju. Skoro, skoro jo bom spravil iz Ljubljane k sebi in svojim dragim otrokom bom (Nadaljevanje na 9. strani)

Ce bi otroke vprašali, kaj jim pri njihovih starših ni všeč, bi nam vedeli marsikaj povedati. Za odraščajočo generacijo je največkrat »drobnarije«, toda zaradi tega se morajo večkrat zelo potruditi, da v zadnjem trenutku vzpostavijo normalen odnos »starši-otroci«. V teh odnosih ni

sestrico, da poljubi svojo teto, da mirno poje zelenjavno juho in zaigra na violino, ko ga obiščejo prijatelji. Starši so prepričani, da bo otrok presrečen, ker ima darežljivo tetko (ki mu je poklonila violino, na kateri mora sedaj dan za dnem vaditi!), da se bo lepo zahvalil so-

svoje hlače za veliko luknjo. Toda ni še zaključil, že je zmanjkalo »sladkobesedne, razumne odrasle osebe« in stroga mama je izrekla sodbo: »Mesec dni ne greš v kino!« Malček se čuti prevaranega. Mama ni držala besede. Nikoli več se ne bo dal speljati.

odnosi med ljudmi

– Menim – odgovarja oče iz časopisa, da ti nisem čisto za gotovo obljubil. Dobro premisli, pa se boš spomnil, da je bilo res tako – pohiti oče z izgovorom in se spet poglubi v časopis.

SAM NAJ ODLOČI

Mama in jaz meniva, da si dovolj zrel, da lahko sam odločiš, katere tuje jezike se boš učil. – In potem oče na dolgo in na široko razloži svojemu nasledniku prednosti učenja tega ali onega jezika. Ko pa se otrok odloči za angleščino, naenkrat zagrmí: Učil se boš latinščino in nemščino, pa konec. Razumljivo, starši so se to že zdavnaj sami odločili.

Starši naj od otrok ne zahtevajo takih stvari, ki jih tudi otroci ne smejo pričakovati od njih.

Malčki se pritožujejo

določenih pravil, toda roditelji naredijo kljub svoji »praksi« celo večkrat prav otroške napake. Napake so največkrat posledica mišljenja, da z otrokom ni treba ravnati kot z enakopravnim partnerjem. Temu pa prav lahko sledijo za starše in otroke enako neprijetne scene.

NEMOGOČE ZAHTEVE

Kaj vse starši ne zahtevajo od svojih otrok! Zelijo, da se ne mazejo, da se ne tepejo, ne jokajo, ne skačejo, ne streljajo s fračo, ne tekaajo... Od petletnega sina zahtevajo, da pelje na sprehod svojo

žolki, ki mu je prišla povedat, kaj se mora naučiti, ko zaradi bolezní ni mogel v šolo in še mnogo drugih stvari. Toda odgovornost za to, da otroci včasih »izgubijo potrpljenje«, velikokrat pade na starše same in na njihovo ravnanje z otrokom.

SE OSEL GRE SAMO ENKRAT NA LED

Sinko, kar lepo po pravici povej svoji mami, kako je bilo. Saj te ne mislim kaznovati. Samo resnico bi rada izvedela.

Mali grečnik je nasel lepim besedam in popisal, kako je obogatil

VELIK ALI MAJHEN

Oče, grem lahko gledat film »Črni kavboj?«

– Ne, premajhen si še za to.

– No, potem mi pa prosim pomagaj narediti to nalogo.

– Kaj pa vendar misliš? Samo pogled, kako velik si že, pa naj ti pomagam!

OBLJUBA JE OBLJUBA

Nihče ne more toliko razočarati otroka kot starši, ki ne izpolnijo obljube.

– Pa očka, obljubil si mi, da bova šla v kino.

Ali si premišljeno izpopolnjujete svojo garderobo?

— Obleka, ki jo nosimo ves dan ob različnih priložnostih je iz klasičnega pepita blaga z asimetričnim razpenjanjem in dvojno vrsto gumbov. Pas je naznačen z ozkim pasom. Kroj je primeren za vse postave.

Danes si prizadevamo, da bi kar se da dobro organizirali življenje, se pravi, razumno razdelili čas — namenjen delu in počitku. Čeprav je precej žena danes zaposlenih zunaj doma, si vendar ne morejo privoščiti, da bi bile nepraktično oblečene. Navadno se žena odloči za oblačilo, ki ga lahko nosi ves dan za vse priložnosti.

Najbrž bi pet kosov bila osnova vsake garderobe v bolj ali manj klasičnem kroju. Barve naj bi bile kar najmanj opazne, drznejši pa bi bili dodatki:

Plašč izberite v kompromisni sivi ali drap barvi, da se boste brez strahu preobuli in zamenjali pokrivalo.

Črna dvodelna obleka s klasičnim ovratnikom je tolikokrat pohvaljeno oblačilo za zvečer, da manjka le redkim ženam s skromno garderobo.

Za posebne priložnosti je primerna obleka iz brokata z jopico, da jo lahko oblečemo za gledališče ali koncert.

Dnevna obleka naj bo po

možnosti iz istega blaga kot plašč. Krojena naj bo športno v srajčnem stilu.

Kostim naj bo klasičnega kroja in modre barve, če vam je všeč. Nosite ga lahko za delo, sprehod, na potovanju ali na obisku. Pod njim oblecite pulover ali športno bluzo ali svilen bolj ženskega kroja.

— Če imate veliko ročno torbico, še ni treba, da je to skladišče umazanih robcev, starih vstopnic, razsutega drobiža, ključev, da je posuta s pudrom in pomazana z rdečilom za ustnice. Odkrito priznajte, kolikokrat ste počistili notranjost torbice, odkar ste jo prinesli iz trgovine. Ali imate vrečko za drobiž? Ali vedno iščete šminčko po torbici ali imate vsa ličila skupaj v posebni torbici? Ali spravljate stare vstopnice, ker menite, da vam bodo kdaj koristile?

— Če oklevate med novo obleko in novim klobukom, se poskusite odločiti za neko tretjo stvar: naj bo to nekaj kosov novega perila. Na to vrsto garderobe kaj radi pozabljamo in obnovev odlagamo do naslednje plače, ker se niste mogli ubraniti čaru klobuka v izločbi modistke. Morda pomislite na primerno perilo šele takrat, ko opazite, da vam obleka ne stoji do-

bro in da prevelik izrez odkriva naramnice.

— Če imate avto, nikoli ne vstopajte v garažo s prižgano cigareto; neprežračen prostor je mogoče nasičen z bencinskimi hlapi. Prav tako ne sedajte v avto s prižgano cigareto, mogoče motor pušča bencin in bo nastal požar samo zaradi prižgane cigarete. Odprite za nekaj minut vrata avtomobila, da se prezračijo, in šele nato si prižgite cigareto, če že ne morete biti brez nje.

— Ne bodite nesrečni zaradi zamašenih lojnic, ki se pojavljajo kot črne pike najraje na nosu. Olga Cehova — znana kozmetičarka — svetuje postopek, ki se da napraviti z domačimi sredstvi. Zmešajte nekaj kislega mleka in kvasa ter to kašo nanosite na obraz, kjer ste opazili črne pike. Poskusite, menda je sredstvo prav dobro in ne škoduje koži.

PENASTA GUMA v našem stanovanju

Medtem ko drugje po svetu že dve desetletji polnijo kavče in tapcirajo stole s penasto gumo, je to za zdaj pri nas še novost. Nekaj smo si lahko ogledali tudi na sejmu Moda 62 v Ljubljani. In zakaj nismo že prej začeli uporabljati penaste gume namesto prašne morske trave? Preprosto zato, ker je bila

predraga. Vendar so njene prednosti pred klasičnimi polnili zelo velike: prožnost penaste gume je trajna. Zračnost snovi omogoča neprestano kroženje zraka. Vlaga se ne nabira v gumi, zato se ni treba bati neprijetnega mrčesa ali moljev, saj je brez vonja, niti se na njej ne nabira prah, ker ga pri najmanjšem upogibu gume odstranimo.

Penasto gumo je priporočljivo obleči s tekstilom zaradi varovanja pred direktno svetlobo. Nikakor pa ga ne oblecimo z usnjem ali

drugim nepropustnim materialom.

Cena je torej precej visoka, toda skoro neomejena trajnost, udobnost in lep videz nam nadomestijo denar. Nekateri obložijo celo tla v kopalnici s penasto gumo, da ne stopamo po mrzlih tleh. Prav tanek sloj penaste gume so kreatorji tovarn, ki se ukvarjajo s to proizvodnjo, oblekli s perlonom ali nylonom in ukrojili sicer ljubko jutranjo haljo v nežnih barvah (cena 14.000 din). Nekaj jih ima ljubljanska Modna hiša.

Ko čistite madeže

— Ne uporabljajte kemičnih sredstev za beljenje perila, če so na perilu rjasti madeži; belilo bi na tem mestu razjedlo blago.

— Pred čiščenjem s čistilnimi sredstvi dobro izprašite

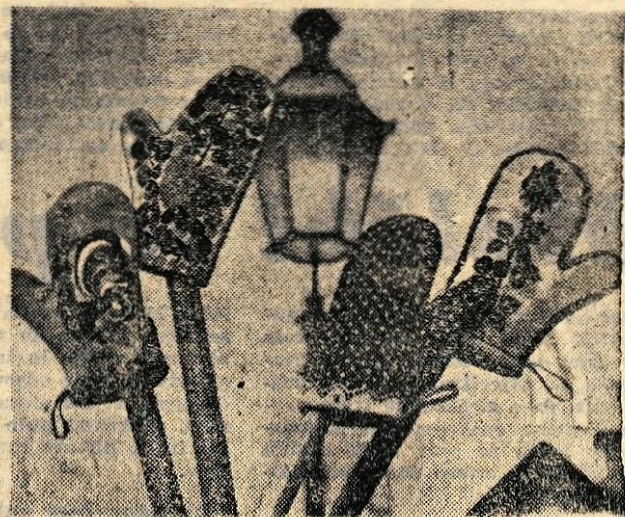
tapcirano pohištvo, plašče ali klobuke, na katerih so mastni ali drugi madeži.

— Usnjene predmete lahko sami obarvate z barvo za usnje tovarne »Karbon«. Steklenska stane 125 din. Pred-

met je treba prej dobro očistiti z bencinom ali acetonom in nato nanesevmo barvo v več tankih plasteh. Barva je lahko vnetljiva. Tovarna proizvajava barvo v 12 barvnih odtenkih.

— Tla obložena z linolejem, gumo ali drugimi umetnimi materiali je treba negovati z emulzijo »VIX« in ne z navadno parketno pasto. Z uporabo tega sredstva tal ni treba loščiti. Ko se po daljši uporabi tega sredstva nabere na tleh debelejši sloj, ga odstranimo z vročo raztopino pralnega praška ali močne milnice.

— Pri uporabi čistilnih sredstev se vedno ravajte po navodilu in pregledajte spisek elementov, ki sestavljajo sredstvo, da ne bi bila morda škodljiva ali hitro vnetljiva; sicer pa je opozorilo navadno že v navodilu za uporabo.

— Namesto starih krp, s katerimi sedaj odkrivamo in nosite posodo v kuhinji si omislite lepo in praktično gospodinjisko rokavico. Napravite jo lahko iz starega pralnega

ga blaga, krojeno v več plasteh ali podloženo z ostanki starega klobuka. Oblika je preprosta, tako da jo brez težav lahko sešije vsaka gospodarica.

Nasvet za skrajni čas

Včasih se vam zgodi, da nimate veselja brati knjigo ali pa se sprehoditi na svežem zraku; mučita vas telesna in duševna utrujenost. Temu je vzrok slaba prekrvavljena možgan in zastajanje krvi. Utrujenost poskusite pregnati na kaj preprost način. Nekaj časa morate ležati tako, da imate noge vsaj 30 cm višje od glave. Če imate likalno desko ali navadno desko, to pristonite na rob postelje le-

zite nanjo z glavo na spodnjem koncu. Lahko uporabite tudi primeren stol z naslonjalom; čezenj položite odejo, da vas robovi ne bi ožulili. Mirno ležite kakih 20 minut z mlahavo spušenimi rokami in ne da bi mislili na vsakdanje skrbi. Če se pripravljate na šoferski izpit, vam bo kura kar prav prišla; ponavljajte jo trikrat na teden. Poživljena cirkulacija krvi bo brez dvoma pregnala vso utrujenost.

LAŽNIVI KLJUKEC

S svojevrstnim češkim mojstvom – režiserjem Karlom Zemanom smo se doslej srečali že dvakrat: v Poti v prazgodovino in v Nevarnem izumu. Slednji, v katerem je oživel duh fantastičnih povesti velikega francoskega pripovednika Julesa Verna tako, da je uporabil originalne ilustracije njegovih knjig, je prinesel svojemu avtorju priznanje svetovnega občinstva in več nagrad. Zato je svet z zanimanjem lani pričakal njegov novi film – Baron Münchhausen.

Zeman si je od številnih dogodivščin tega povsod popularnega neprekosljivega lažnivca izbral brodolom v kitovem trebuhu, ježo na topovski krogli, ježo po dnu morja, prigodo, ko barona odnese bajeslovni ptič Noa, prigodo na sultanovem dvoru in še nekatere – vendar jih je postavil v moderen okvir. Astronavt Tonik se v gorah na Mesecu poškoduje in izgubi zavest. V vročinski sanjah se sreča s prvimi obiskovalci Lune: Cyranojem de Bergeracom, Vernovim kapitanom Barbicanom in lažnivam Kljukcem. Zadnji ga povede v svoj fantastični svet in skupaj doživita najbolj razburljive dogodivščine, v kitovem trebuhu pa sreča Tonik tudi svoje deklet Jane kot očarljivo Benečanko, ki jo je Zeman dodal zgodbi, da bi filmu ne manjkala nepogrešljiva ljubezen. Vendar pa Tonik ni samo zvest poslušalec oziroma spremljevalec barona na njegovih potepanjih, ampak tudi sam pripoveduje svojemu gostitelju o današnjem življenju in moderni tehniki, ki je v srednjeveškem svetu videti še vse bolj neverjetna kot Kljukčeve potegavščine. Na ta način je Zeman s kombiniranjem dveh pripovednih niti – rokokojsko Kljukčeve in moderne Tonikove – do-

Lee Remick, mala zvezdica ameriškega filmskega neba, ki pa s svojo nadarjenostjo obeta še mnogo, saj je celo Orson Welles dejal o njej: »To je ena izmed desetorice največjih«. Videli smo jo v Dolgem vročem poletju, pred kratkim pa se je v filmu »Sanctuary« zopet srečala s Faulknerjem.

segel močan dramatični učinek, vendar pri tem ni razbil čudovite romantične atmosfere Bürgerjeve knjige.

Originalne ilustracije. To mu je uspelo predvsem s tem, da je za ozadje zopet (tako kot v Nevarnem izumu) uporabil knjižne ilustracije. Tokrat se je poslužil grafik, s katerimi je Barona Münchausena opremil slavní francoski slikar Gustav Dore. Od njih je seveda samo verno povzel stil, dodal pa jim je perspektivo, tako da je ustvaril v filmu nepogrešljive občutke globine in razdalje. Mojster Zeman je napravil v tem filmu še zanimiv kokak naprej od svojega Nevarnega izuma, in sicer s tem, da je na zelo originalen način funkcionalno uporabil barve. Vsak prizor je nastavljen v različnem osnovnem barvnem tonu, kakršen pač ustreza njegovim značilnostim. Tej osnovni barvi pa sta dodani še dve – ali tudi ena – komplementarna barva, ki naj podčrta kakšno osebo ali podrobnost in tako stopnjuje dramatičnost. Kot pravi Zeman, je v tem filmu »dal barvi tako funkcijo, kot jo ima v slikarstvu in na ta način dosegel največji možni učinek«.

V filmu torej nastopajo žive osebe v narisanim okolju, toda to še ni vse. Nastopajo namreč tudi lutke, s katerimi je Zeman začel svoje delo na področju filmske umetnosti. Zaradi tega snemanje filma seveda nikakor ni bilo lahko in enostavno. Trajalo je leto in pol in se je odvijalo kar v dveh filmskih študijih hkrati. Medtem ko so v ateljejih Barandov snemali igrane prizore, so v ateljejih Gotwaldov zvarili vso dolgo vrsto najrazličnejših trikov, ki si jih je Zeman zamislil, da bi kar najbolje prenesel Lažnivega Kljukca iz knjige na filmsko platno. Da je bilo delo njegovih sodelavcev vse prej kot enostavno, naj pokaže samo to, da so morali včasih prenašati na končni filmski trak tudi po tri posnetke – igranega, lutkovnega in risanega. Skoro v vsakem prizoru so uporabili drugačno trik-tehniko, da bi tako čim bolj prepričljivo ustvarili romantično atmosfero baronovih prigod.

Sicer pa upajmo, da nam ne bo treba dolgo čakati, da bo tudi nas potegnil za nos češki film baron Münchhausen – Lažnivi Kljukec.

Jane Fonda: »Jaz bom prva žena, ki bo svojega očeta vgriznila v koleno!« To je izjavila 22-letna ameriška filmska igralka, ki je v letu 1961 napravila neverjetno kariero. Pred dvema letoma je bila še popolnoma neznana. Poznali so jo kvečjemu kot hčerko znanega hollywoodskega igralca Henry Fonda. Snema in dela kot bi ponorela, samo da bi postala bolj znana od svojega očeta. Mlada igralka želi maščevati štiri žene, ki jih je njen oče ugonobil. Vzroki za maščevanje so dovolj močni. Od štirih žena, s katerimi se je Henry Fonda poročil, sta dve napravili samomor. Ena izmed teh je bila tudi Janina mati. Mlada igralka ne more verjeti, kako je njen oče zmogel zlomiti srca tolikim ženskam. Pred kratkim je dejala: »Praviho, da je moj oče tip moškega, ki zlomi vsako žensko srce. Kakšna zmoža! Mene spominja prej na knjigarnarja.«

Triumf Dušana Vukotića

Dušan Vukotić in jugoslovanski risani film sta dva nerazdružljiva pojma, saj je to ustanovitelj zagrebškega Študijskega risani film in najslajnejši predstavnik svetovno znane »zagrebške šole«. Od leta 1950, ko je nastal njegov prvi risani film, pa do danes je ustvaril 14 risanih filmov in vrsto reklamnih risank. Morda nam bo najhitreje in zanesljivo pokazalo pomen in uspeh njegovega dela nekaj suhih podatkov o številu nagrad,

ki so jih dobili Vukotičevi filmi na mednarodnih festivalih: Kavboj Jimmy (1957) eno, Krava na Mesecu (1959) dve, Koncert za strojnico (1960) dve, Maščevalec (1960) eno, Piccolo (1960) štiri in njegov zadnji film – lanskoletni Surogat že doslej tri. Tako je naš črnogorski rojak po številu mednarodnih nagrad, priznanj in pohval – pa tudi po uspehu pri občinstvu – med prvimi filmskimi režiserji na svetu.

... novo na tujem

Vittorio de Sica bo v Hamburgu snemal film po odrskem delu Jeana-Paula Sartre »Zaprli v Altoni«, v katerem bosta igrala med drugim tudi Sophia Loren in Maximilian Schell.

Peter van Eyck in Lili Palmer bosta zaigrala v nemškem filmu »Julija – ti si čarobna«, ki ga bodo posneli po delu angleškega pisatelja Somerseta Maughama »Teater«.

Ce ima že vsak malo boljši muzikant svojo filmsko biografijo, zakaj je ne bi imel tudi Führer – si pravi Stuart Heisler in režira svoj film »Hitler«, v katerem igra Velikega Diktatorja Richard Basehart, Evo Braun pa dunajska igralka Maria Emo, razen njiju pa igra še nadarjena osemnajstletna nemška igralka Cordula Trantow.

3
»Nikar mi tega ne pripoveduj, preklet boš,« mu je srdito odvrnil.
»Ze celo uro zasledujete tale avtomobil.«

»Kakšen avtomobil?« je dejal Brick in pomislil sem, da ga bo policist udaril, tedaj pa je uniformirani Brinkov uslužbenec stopil med nas, oziraje se nazaj k svojemu tovornjaku.

»Tole so ti fantje?« je tiho dejal drugi policist. Bil je vitkejši in mlajši od prvega, toda ne tako nervozen.

»Da,« je dejal Brinkov uslužbenec in odločno prikimal. »Zasledovali so nas kakšne pol ure.«

Pogled mlajšega policista je dmsel prek nas, videl sem, kako se je ustavil na Guyevi čepici, potem pa porogljivo odkimal. »Stavim, da je tale rojen za prvaka,« je pokazal na Guya. »Kaže, da strašno žilav.« Potem je dejal skoraj prezirljivo: »Vi, fantje, ste z univerze?«

Se preden je Brick utegnil odgovoriti, sem dejal: »Da, gospod.« Glas mi je zvenel ponižno.

»Prav,« je vpadel prvi policist. »Kaj za vraga ste počenjali? Če nameravate kaj resnega, vam bomo kos. Pazili bomo na vas, vi univerzitetni rogovileži,« je dejal in namignil na Bricka.

Spet sem naglo odgovoril: »Bila je le potegavščina. Sala. Le dolčas nam je bilo. Sledili smo jim zato, ker smo jih v šali nameravali napasti.« Se nikoli v življenju nisem zinil kaj tako smešnega. Nekaj yardov navzgor in navzdol po ulici so se pred izlozibami ustavljali ljudje in poslušali.

»Napasti, kaj, haha?« se je neusmiljeno zarežal policist.

»Ne zares,« je prestrašeno dejal Jerry. »Zares tega ali kaj podobnega sploh nismo hoteli storiti. Samo šalili smo se.«

»Res je,« je naglo pristavil mali Guy. Stal je v svojih zelenih hlačah in resno prikimal. Čudna pletena čepica pa mu je poskakovala na glavi. Lagal se je prav študentovsko. »Zares gospod,« in naglo pristavil: »Uradnik.« Bil je imeniten.

Strogost v obeh policistov je pričela popuščati in spoznal sem, da nam pričnjata verjeti. »Študentje,« je dejal debelejši. »Vi fantje, bi raje služili kruh, tu pa se igrate kakor gruča nemarnih otrok.« Videl sem, da mu je bilo žal, ker se ni pripetilo kaj nevarnejšega. Mimogrede je pogledal Bricka in kakor da se je nečesa spomnil dejal: »Tudi ti si študent, kaj?« Zatem se je ozrl k Brinkovem uslužbencu in dejal: »Torej, kaj bomo z njimi, Filip? Nameravaš kaj ukreniti?«

»Ne vem,« je skomignil oni z rameni. »Mislim, da ne. Moral bi napisati poročilo, se mi zdi. Ne vem, kaj bi utegnili storiti banka.«

»Imate kakšne izkaznice?« je dejal mlajši policist. Pričela sta se dolgočasiti in nas prezirljivo gledala. Samokresne cevi sta obrnili proti zidu.

Izveleki smo listnice in jim pokazali izkaznice študentovske atletske zveze, članske legitimacije kemičnega združenja in podobno — hoteli smo dokazati, da smo pošteni študentje z univerze.

»V redu,« je dejal mlajši policist, spravil samokres in se pripravil, da bo odšel. »Prepričan sem, da vas bomo našli, če bo treba. Zdaj pa se poberite od tod.«

»Da,« je dejal drugi policist in spravil svoj samokres. »Vrnite se v šolo in delajte raje venčke iz cvetic.« Nisem razumel, kaj je hotel s tem povedati, toda prezirljivi prizvok v njegovem glasu je jasno kazal, kam je meril.

Vrnili smo se v avtomobil, Brick je pognal motor in odpeljal. Ozrl sem se skozi zadnje okno in videl resnejšega policista, kako je nezadovoljno skomigoval z glavo. Brinkov uslužbenec in drugi policist pa sta se smejala nečemu, kar je pripovedoval.

Nekaj hišnih blokov daleč sploh nismo spregovorili. Brick je vozil naglo in strmел preko volana. Zatem se je oglasil Guy: »Prav, fantje, pošteni postajam. Ne zaradi tega, ker se kriminal ne izplača, temveč, ker sem oba policista mimogrede prevaril. Ko bi le imel kakšno cevčico in jo znal uporabljati. Ubijati policiste pa je protipostavno.« Jerry se je žalostno nasmehnil, tudi meni je uspel nasmešek in Guy se je zarežal: »Sovražim policiste, slišite? Nikoli ne bodo izvedeli, kakšni rumenokljunci so bili, ko so se zapletli z velikim rokomavhom.«

»Moldi,« je srdito dejal Brick.

Guy se je za trenutek zastrmel v Brickovo glavo z zadnje strani, potem pa je sedel nazaj in tiho dejal: »V redu. Prav imaš. Govoril sem nasprotno od tega, kar občutim.«

»Brick, pusti me ven,« sem dejal. »Videli se bomo doma.«

Brick je brez besed prikimal, zaustavil avtomobil in zavil k pločniku. Zamrmral sem »Na svidenje!« in odšel.

Dež se je med tem spremenil v megleno pršenje. Odhajajoč sem potisnil roke v žepu mornanskega suknjica ter slišal za seboj brnenje avtomobila, ki je odpeljal. Stopal sem brez cilja. Imel sem le eno željo, da bi bil sam. Zdelo se mi je, da bi dež spral z mene ogaben priokus, ki je ostal po vsej zadevi. Stopal sem po rahlem dežju in premišljeval. Nisem si mogel misliti, da sem lahko storil kaj tako otročjega in počutil sem se osamljenega — slabotnega. Telesno sem bil odrasel mož, ki ne bi smel početi kaj takega in zaslužil sem grajo starejših. Cutil sem se osramočenega in ponižanega.

Na glavni ulici sem zavil na desno, ne da bi pomislil, kam grem, potem pa sem ugotovil, da stopam proti »Krogli«. »Krogla« je privešek kolegija ob Vzhodni ulici — lokal s sodo, slanino in sendviči ter plesišč ob obeh straneh. Prepričan sem, da sta na vsaki univerzi vsaj eden ali dva podobna kotička. Jaz pa sem šel tja, da bi videl Tino Greyleg. Nisem nor in če bi mi zdaj dejali, da sem šel k Tini, ker sem si želel matere ali nečesa podobnega, tega ne bi bilo napak. Vse, česar se ne morem spomniti, je to, da sem videl Tino in tako sem tudi storil.

III.

Bila je tam, pravkar je nastopila službo. Stala je v zadnji sobi ter se z vso težo naslanjala na eno nogo, nasprotni bok pa izbočila. Z obema rokama si je popravljala poškrbano čepico v laseh. Estera, suhljata, namršena ženska petdesetih let, ki je sovražila študente, se je pravkar odpravljala s posla. Sicer pa sem videl samo enega gosta, ki je ob točilni mizi grizel svoj sendvič.

Tina me je zagledala in se nasmehnila. Popravljala je svojo čepico. Pomahal sem ji z roko, jo pozdravil ter sedel na klop. Zatem je stopila v dvorano in možak pri mizi je dvignil pogled, izbuljil oči, pomežiknil in nekaj naročil. Sedel sem ter od zadaj strmел v njegovo glavo. Bil je dečko približno tridesetih let in lahko bi ga pretepel, ker je sedel tamkaj, boljšeal v Tino in jo opazoval s pogledom moškega tiste vrste, ki mu lahko želje razbereš že z obraza. Razbral sem njegove misli, čeprav sem sedel za njegovim hrbtom. Sede sem čakal in počenjal isto. Ko mu je Tina prinesla kosček pite, sem vedel, da je ni hotel naročiti pri Esteri.

Sram me je tega, priznam, in prisegam, da s Tino nisva človeka, o katerih bi lahko domnevali kaj dvomljivega. Toda lagal bi, če bi dejal da lahko opazujem Tino, zlasti v zlikani poškrbljeni obleki, ne da bi pri tem pomislil na telo pod njo.

Tina ima prelepo postavo. Na prometnih ulicah sicer večkrat srečate dekle z lepo postavo, pa jo pozabite čez nekaj korakov. Tine pa nikdar! Ni bila presuha. Sicer je vselej napravila videz, da je vitka — imela je nežen stas — obenem pa je bila vendar vsa jedra. Morda njena postava ni bila povsem popolna ali pa je bila celo prelepa. Morda so bili njeni polni boki le za ščepce preveč poudarjeni, kakor zahtevajo lepota pravila, njena meča pa malce prepolna, da bi lahko zapeljala človeka in mu zmešala glavo. Vse, kar vem, je to, da zna Tina, kakor je storila tudi mače poprej, prenesti vso težo na eno nogo, se nagniti naprej, da bi napisala račun, se zatem zravnati, z roko zataktni svinčnik med lase; če tako stori takoj pozabiš na ves svet.

Razlog, da pripovedujem vse to: ne govorim le zato, da bi si olajšal srce. Tina je stala deloma skrita za oglom točilne mize, vendar sem videl enega njenih gležnjev, ki je bil izredno lepo oblikovan in nežen ter se je vzpenjal navzgor v plemeniti oblini, ki se je nenadoma razrašala v veličastno obliko njenih meč. Segla je po nožu, naslonjena le na eno nogo, in skozi prozorne nogavice je bilo videti polna meča. Bila so trdna in čvrsta, tako da so bile vabljive obline njenih nog podobne reliefu. Stopila je nazaj, meča so bila spet ravna, tetive so se odražale na svili in kadarkoli sem bil pri Tini, sem se čudil, kako se lahko obvladam, da ne stopim k njej in jo objamem.

Obstaja nekaj, kar zna Tina izvesti premišljeno, o tem sem prepričan. Med vsemi dekleti, kar sem jih poznal, je edina, ki včasih nosi prozorne sive nogavice; to je barva, ki je sicer skoraj nikoli ne vidiš. In nenavaden prizor teh prekrasnih nog v prozorni sivini napravi vtis, ki ga ni mogoče pozabiti. Vem, da jih nosi zato, ker se piše Greyleg (Sivonog, op. prev.), in ko slišite ali pomislite na njeno ime, že zraste predstava v vaših mislih. Toda le dotlej, dokler vas resnični zven tega imena ne spravi v nemirno razpoloženje, ki vas pripelje do divjih misli — na primer, da bi s pestjo razbijali debele šipe.

Zares, resnično sem jo ljubil. Mislim, da bi jo, če bi tudi bila brez teh dražesti, ljubil zaradi njenih lastnosti. Naložila je kolač, pogledala k meni, mi pomahala ter tako dala vedeti, da ve, da jo čakam in mislim nanjo. Zaradi tega se mi je smejala in me vedno dražila. Toda rogala se mi ni in v tem je velika razlika med Tino in drugimi dekleti. Vedela je, da je ženska, in ni se ji zdelo kaj posebnega, da tudi moški to vidijo.

Končno je pustila možaka s pito, ki ni vedel početi kaj drugega, kot da je sedel in jo zvečil, ter stopila k meni. Sedla je na klop nasproti meni, dejala »Zdravo!« in se nasmehnila. Odzdravil sem in sede pozorno opazoval njen obraz ter pri tem — kakor običajno — ugotovil, da ni poseben lep. Vendar pa je bil njen obraz najzanimivejši, kar sem jih kdaj videl. Mislim, da so bile tega krive njene oči. Bile so velike in sive in kristalno čiste. Prijazno in zaupljivo so se mi smehljale. Njeni lasje so bili mehki in plemenito nakodrani, vendar vsakdanje rjave barve. Polt je imela nežno, vendar ne brezhibno. Plosnati obraz je nosil rahle sledove koz, so me obletele iste misli, kakor vselej, kadar sem jo videl. Tina obraz jo je kazal v pravi luči. Ako bi bila prelepa, bi bila filmka zvezda ali kaj podobnega, nepristopnega in nenavadnega. Toda takšen, kakor je bil, je obraz Tine Greylegove preprosto lep, razumen in človeški, zapeljeval človeka k misli, da bi morda nekje, kadarkoli...

»Kdaj končaš službo?« sem dejal.

Pokazala je na uro. »Ob ena šestih.«

»Suh sem,« sem dejal. »Dobil sem četrtek in tri penije. Toda nočoj sem te hotel videti. Mislim, da to ni prostasko. Tina, če nimaš časa, me raje prekini. Ne razumeš me, težko je raztolmačiti, toda...«

»V redu, v redu,« dotaknila se je moje roke in me stresla. »Nisem zadržana in veseli me, da te vidim. Rada bi večerjala, ko bom prosta, pa ne tukaj, dobila sem denar. Dovolj zate, ako...«

Odkimal sem. »Sem že večerjal.«

»Prav, toda umiri se.« Smehljala se je. »Nekaj bova storila. Bova že našla kakšen način, da zapraviva tvojih osemindvajset centov. Kaj se je pripetilo, Al?«

Zmignil sem z rameni in dejal: »Nič.« Za trenutek sem se zastrmel vanjo pa sem premišljeno spustil pogled in opazoval njeno postavo, kolikor sem jo mogel videti. »Veš, kaj premišljujem?«

»Iskanje zastave«

I gro izvajamo, ko pade sneg in pokrije stare steze. Eden izmed pionirjev vzame zastavo in odide naprej. Skrije se v goz-

du, vsi drugi pionirji pa gredo počasi po sledi. Vodja z zastavo zabriše sled za seboj — dela zavoje, vrača se nazaj po pravkar izkrošeni stezi, se obrne in gre v dru-

go smer itd. Ko zabriše sled, zapiši zastavo v sneg, tako da je vidna šele na 15-20 korakov. Pionirji gredo po sledi, dokler ne najdejo zastave. Zmagal je tisti pionir, ki je prvi zagledal zastavo (igra na smučeh!).

»Igra z žogo v krogu«

To je zanimiva igra, ki se jo lahko igramo na drsališčih. Če nimamo specialnih hokejskih palic, uporabljamo navadne palice, hokejsko žogo pa naredimo iz krp. Prvi pogoj igre je, da znajo pionirji dobro drsati. Vsi igralci stojijo s palicami v rokah v krogu, v čigar sredini stoji tudi en igralec s palico v rokah.

Na znak začno igralci podajati drug drugemu hokejsko žogo, igralec v sredini pa se je skuša dotakniti s palico. Žogo si lahko podajajo v vseh smereh. Igralci ne smejo zapustiti svojih prostorov, igralec v sredini pa lahko bega po krogu, kakor hoče. Kadar zgreši žogo, menja prostor z igralcem, ki je pred tem udaril žogo in igra se nadaljuje. Če zleti žoga pri podajanju iz kroga, steče za njo najhitrejši igralec. Žoge ne sme nihče namenoma metati iz kroga in tudi ne močno udarjati.

Ta dva fanta sta najbrž želela, da že od daleč opazujeta konec sveta. Splezala sta na obrezana drevesa natančno tisto dopoldne, ko so ljudje pričakovali konec sveta.

Kmet in vrag

Bil je nekoč moder in prebrisan kmetič, ki je bil na glaslo zaradi svojih prebrisanosti norčij. Najboljša pa je bila vendarle tista, kako je nekoč ukanil vraga.

Kmetič je nekega dne delal na svoji njivi in se že pripravljala k odhodu, ko je legel mrak na zemljo. Tedaj je zagledal sredi njive kupček zelja, iz katerega je švigal ogenj.

Ves začuden je šel tja in videl, da sedi na žerjavici majhen črn hudiček.

»Najbrž sedi na kakšnem zakladu?« je vprašal kmetič.

»Res je,« je odgovoril zlodeji, »na zakladu, ki ima več zlata in srebra, kakor si ga ti svoj živ dan videl.«

»Zaklad leži na mojem svetu in je moj,« je dejal kmetič.

»Tvoj je,« je rekel vrag, »če mi prepustiš za dve leti polovico tega, kar bo zrastle na tvoji njivi. Denarja imam dovolj, a zamikalo me je po zemeljskih sadežih.«

Kmetič je pristal na to kupčijo.

»Da pa ne bo prepirov pri delitvi,« je rekel kmetič, »bo tvoje tisto, kar zraste nad zemljo, in moje tisto, kar bo pod zemljo.«

Zlodeji je bilo to pogodbo, navihani kmetič pa je posejal repo.

Ko je prišel čas žetve, se je prikazal zlodeji in hotel imeti svoj sadež, našel pa ni drugega kot rumeno uvelo listje, kmetič pa je ves vesel izkopal repo.

»Dobro,« je rekel vrag, »zdaj si ti dobil vse, drugo pot pa to ne bo veljalo. Tvoje bo tisto, kar zraste nad zemljo, moje pa tisto, kar bo pod njo.«

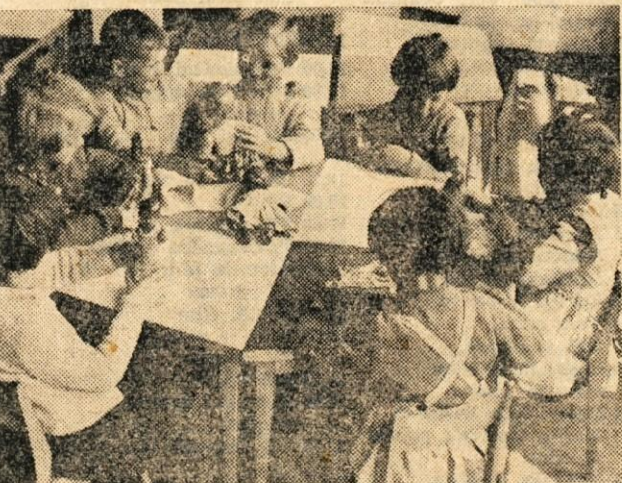
»Meni je prav,« je odgovoril kmetič.

Ko pa je prišel čas setve, kmetič ni posejal repe, temveč žito. Klasi je bilo zrelo, kmetič pa je šel na njivo in do tal počel pšenico.

Ko je prišel vrag, ni našel drugega, kakor golo strnišče, in se je ves divji od togote vrgel v skalnat prepad.

»Tako je treba preliščiti lisico,« je rekel kmetič, šel in izkopal zaklad.

Po češkem izvirniku in poljskem prevodu poslovenil — Stanko Bunc

To ni okrogla miza, ki smo je navajeni na mednarodnih konferencah. Ti otroci se pogovarjajo popolnoma drugače. Z lutkami.

Prešernova ljubica

(Nadaljevanje s 5. strani) dal očeta. Toda... sonce je že zašlo. Pojdi hitreje, saj veš, da večerni hlad ne de bro moji boleznini...

Šla sta počasi pod roko, molče, brez besed. Ljudje, ki so se vračali s polja v mesto, so ju od daleč pozdravljali. Nad Smarjetno goro se je izza oblakov pokazal polmesec in metal na tiho dolino čarobno svetlobo. Šla sta po poti med prostranimi sadovnjaki. Drevesa so jima pod noge nasipala uvelo listje — podobno ugašajočega življenja. Nazadnje so veje košatih jablan

zavile obe postavi v temno noč. Dva prijatelja sta se izgubila v tihe uličice spečega mesta.

Prešeren ni dočkal, da bi se mu izpolnila vsaj še zadnja želja. Umril je že 8. februarja naslednjega leta, še prej, ko je mogel tudi pred svetom izpolniti svoje dolžnosti kot mož in oče. Ostale pa so za njim še neobjavljene pesmi — tiste najlepše, ki jih je dal dekan Dagarin, ko jih je dobil v roke, vreči v ogenj...

Po češkem izvirniku in poljskem prevodu poslovenil — Stanko Bunc

Taborišče Auschwitz

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kako dolgo sem bila tam, ne vem. Ko sem se prebujala iz nezvesti, me je žvižg, ki je pozival na apel dvignil, saj sem se dobro zavedala, da mi — če se ne udeležim apela — grozi nova nevarnost. Vsa otopela od udarcev in vsa v strahu sem se pridružila drugim internirankam, ki so se zbirale na prostoru za apel. Prepričana sem bila, da bom ponovno kaznovana zaradi pravkar storjenega prekrška. Ves apel

sem pretrepetala v strahu, kdaj pridem na vrsto...

Nisem čakala dolgo, ko so paznice privedle mlado interniranko, lepo in postavno, ki ji trpljenje še ni vtisnilo svojega pečata v obraz.

Dekle so popolnoma golo privezali h kolu. Povedali so nam, da bo kaznovana zaradi neposlušnosti. Ukazali so nam in vse taboriščnice smo morale korakati mimo nje in ji pljuniti v obraz. Ponizale naj bi jo. Toda, verjemite, ponizane, globoko in nečloveško ponizane smo bile me,

ki smo pljuvale njo — mučnico. Da, ponižati človeka, dopovedati mu, da ni več človek, to so znale te okrutne nemške zverji.

K opljuvani je nato pristopila neka esesovka, ji odrezala najprej eno uho, nato drugo, takoj nato pa še prsi. Toda to zverinstvo je bilo milejši del trpinčenja.

Bilo je konec apela. Razhajale smo se ponižane, vendar močnejše in trdnjše v odporu, ki so nam ga vsakodnevno še krepila nemška grozodejstva.

mladi vedež

URO uporabljamo za merjenje časa. Vsako enakomerno dejanje, ki se ponavlja, lahko uporabljamo kot uro, na primer enakomerno kapljanje vode, enakomerno odtokanje peska itd. Takšne vodne in peščene ure so bile znane že v starih rimskih časih. Sončne ure izrabljajo senco, ki od kazalca pada na oštevilčeno polje. V 13. stoletju so zgradili prve ure na kolesa, in sicer stolpne ure. Te ure so poganjale uteži, ki so enakomerno premikale kolesa. Prve žepne ure so zaradi svoje oblike naivale »nürnbergska jajca« in jih je okoli leta 1500 iznašel Peter Henlein. Današnje žepne ure se od teh prvih ur precej razlikujejo. Poganja jih jekleno pero, ki nakomerno pritiska na kolesa. Daleč bolj natančne so električne ure. Znaki pri radijskih postajah se dajejo z električnimi urami.

REBUSI

2 (PO) C

S
Z
V

Nagradna križanka

1					
2					
3					
4					
5					

SLOVENSKA MESTA
PIRAN
KAMNIK
VELENJE
MARIBOR

Iz črk imen slovenskih mest sestavi nove besede in jih vpiši v spodnji lik.

1. del telefonske ali električne napeljave, 2. velika bitka, 3. upodabljajoči umetnik, 4. razstreljivalec, 5. nered.

Na označenih mestih dobiš še eno slovensko mesto.

Rešitve nagradne križanke pošljite do srede 14. febr.

IZID ŽREBANJA

Pri žrebanju za nagradno uganko je bila izžrebana Marija Bodlaj, Hudo 9, pošta Krize. Nagrado ji bomo v prihodnjih dneh poslali po pošti. Prav tako bomo nagradili našega slepega ugankarja Jelka Skumavec, Bodeše 8, Bled, ki se je zelo potrudil.

radijski in televizijski spored

Poročila poslušajte ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA - 10. februarja

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Ali vam ugaja?
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
9.25 Iz Verdijeve Traviate
10.15 Od tod in ondod
11.00 Divertimento za klavir in godala
11.15 Angleščina za mladino
11.30 Pod španskim in grškim soncem
12.05 Slovenske narodne poje Roman Petrovič
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Tone Zorc: Najvažnejše akcije v živinoreji
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Pevca Marjana Deržaj in Stane Mancini
13.45 Pihalni orkester JLA
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Napotki za turiste
15.25 Majhni zabavni ansambli
15.40 Moški komorni zbor iz Celja
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Grebo v kino
17.50 Orkester Les Baxter
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Po legendi, stari 700 let
18.45 Naši popotniki na tujem
19.05 Z glasbo gre vse bolje
20.00 Po domače v veder sobotni večer
20.20 Vozli inšpektorja Braina
21.00 Melodije za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA - 11. februarja

6.30 Napotki za turiste
6.35 Veseli zvoki
7.15 Vedre melodije
8.00 Mladinska radijska igra
8.38 V glasbeni sobi Slavica Mihelič
8.50 Trio Horwendel
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
9.45 Skladbice iz velikega časa
10.00 Se pomnite tovariši
10.30 Matineja v folklornem tonu
11.30 Narava jim je ukradla čas - reportaža
11.50 Glasbena medigra
12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
13.30 Za našo vas
14.00 5 narodnih napevov
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
15.30 Popoldne ob radijskem sprejemniku
17.05 Orglice, kitara in vibrafon
17.15 Radijska igra
18.06 Dve skladbi za violino in klavir

18.15 Lepe melodije z velikimi zabavnimi orkestri
18.30 Sportno popoldne
19.05 Nedeljska panorama
20.00 Izberite melodijo tedna
20.45 Zabavni zvoki
21.00 Glasovi od včeraj in danes - II.

PONEDELJEK - 12. februarja

8.05 Radi bi vas zabavali
8.40 Igra pihalni orkester Ljudske milice
8.55 Za mlade radovedneže
9.25 Simfonietta in divertimento
10.15 Od tod in ondod
11.00 Slovenske narodne v priredbi Karla Pahorja
11.15 Naš podlistek
11.35 Arije in drugi prizori iz opere
12.05 Nekaj zapisov Tončke Maroltove
12.15 Radijska kmečka univerza - Evgen Arčon: Ekološki in ekonomski pogoji za proizvodnjo česenj
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Violinist Iesac Stern
14.00 Zvočni kaleidoskop
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Suita za godala
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 55 minut za ljubitelje operne glasbe
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Tega ne slišite vsak dan
18.45 Radijska univerza
19.05 Naši mladi reproductivci
20.00 Deset minut z ansamblom Jožeta Kampača
20.10 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana

TOREK - 13. februarja

8.05 Ženski zbor France Prešeren iz Kranja
8.25 Od pianina do velikega plesnega orkestra
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
9.25 Spored opernih arij z našimi pevci
10.15 Izberite melodijo tedna
11.00 Koncertira Yehudi Menuhin
11.15 Utrjujte svojo angleščino
11.30 Preludij in Scherzino za harfo
11.37 Klavirska in violinska glasba
12.05 Trio Avgusta Stanka
12.15 Kmetijski nasveti - Emil Gabrovšek: Gospodarjenje z zasebnimi gozdovi po kmetijskih zadrukah
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Skladbe Brede Očekove poje Mariborski komorni zbor
13.50 Segava klaviatura
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
14.35 Godala in zabavni zbori
15.20 Tri kubanske pesmi
15.30 V torek nasvidenje

16.00 Vsak dan za vas
17.05 Ura Beethovnov glasbe
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
18.45 S knjižnega trga
19.05 Veliki zabavni orkestri tega tedna
20.00 Poje Komorni zbor iz Celja
20.30 Radijska igra

SREDA - 14. februarja

8.05 Male glasbene astronomije
8.55 Pisani svet pravljic in zgodb
9.25 Arabeske Karla Pahorja za klavir
9.30 Godalni kvartet št. 5
10.15 Od tod in ondod
11.00 Uverture in zaključni prizor opere Carmen
11.15 Človek in zdravje
11.25 Zabavni vrtljak vsega za vsakogar
12.05 Tri pesmi na besedila Cvetka Golarja
12.15 Radijska kmečka univerza - Jože Kregar: Črpanje vode in kroženje v rastlini
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Dve uverturi
13.50 Koroške narodne
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
14.35 Južnonemške, španske, italijanske in francoske popevke
15.20 Pri skladatelju Vilku Ukmarju
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na pot
17.50 To je moja dežela ...
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Stiri scene iz opere
18.45 Ljudski parlament
19.05 Od polke do calypsa »Boris Godunov«
20.00 Mali koncert zabavnega orkestra RTV Zagreb
20.30 Stiri sto let klavirske glasbe
21.00 Naš variete
22.15 Po svetu jazza
22.45 Dve skladbi za godala v ritmu
22.50 Literarni nočno
23.05 Sodobna glasba z obeh strani Atlantika

ČETRTEK - 15. februarja

8.05 Slovenski okiet poje skladbe Vasilija Mirka
8.20 Orkester Mantovani
8.35 Dva hrvatska skladatelja
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
9.25 Slovenske popevke
9.40 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje
10.15 Od tod in ondod
11.00 Poje vokalni ansambl Latinske Amerike
11.15 Ruski tečaj za začetnike
11.30 Pri starih čeških mojstrih
12.05 Trio Maković iz Zagorja
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Korošec: Na kaj moramo poziti pri setvi detelj travnih deteljin

12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja
13.50 Majhni zabavni ansambli
14.05 Poje tenorist Jussi Björling
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Orkester Raphaele
15.30 Turistična oddaja
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušalcev
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Iz valčkov in nočnih
18.45 Kulturna kronika
19.05 Tri vizije
20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
20.45 Zabavni orkester Franc Pourcell
21.00 Laterarni večer

PETEK - 16. februarja

8.05 Arije iz Rossinijevega »Brivca«
8.30 Glasba ob delu
8.55 Pionirski tehnik
9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
10.15 Od tod in ondod
11.00 Vaša suita
11.15 Naš podlistek
11.35 Češka in poljska zabavna glasba
12.05 Duet Lovro Režek in Marija Gazvoda pojeta narodne
12.15 Radijska kmečka univerza - Ing. Jože Silc: Hitro in učinkovito sušenje zrnja
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Iz Amerike na Orient - v pol ure
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
14.35 Fran Gerbič in Anton Foerster
15.20 Od harmonike do comba
15.45 Jezikovni pogovori
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Portreti iz stare italijanske glasbe
17.45 Ansambel zagrebških solistov
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Venček srbskih narodnih pesmi in kol
18.25 Madrigali in Moteti
18.45 Iz naših kolektivov
19.05 Dve sceni iz II. dejanja »Večnega mornarja«
20.00 Zabavni orkester RTV Ljubljana
20.30 Glasbena medigra
20.35 Spoznavajmo svet in domovino
21.35 Zabavni zvoki za vse
22.15 Oddaja o morju in pomorščakih
23.05 Iz glasbe Prokofjeva
23.36 Nonet št. 3 op. 82

Televizija

SOBOTA - 10. februarja

18.00 Volk - TV igra za otroke
19.00 TV pošta
19.15 Rezerviran čas
20.00 TV dnevnik
20.20 Propagandna oddaja

20.35 Na tajnem kanalu
21.05 XII. festival popevk v Sanremu
23.00 Veliki nemli filmi
23.00 Reševalne ekipe
23.30 TV dnevnik II.

NEDELJA - 11. februarja

10.00 Oddaja za kmetovalce
10.30 Prenos tekmovalstva v boksu za pokal Jugoslavije
12.00 Ovčica - TV film
12.00 Sportno popoldne
18.00 V nedeljo popoldne
18.45 Prenos športnega dogodka
20.00 Sedem dni
20.45 Klatež italijanski umetniški film

PONEDELJEK - 12. februarja

17.00 Urbanistični problem
18.00 Mojski razred Celveta
18.00 Serijski filmi iz serije Veter
18.30 Znanost in tehnika
19.00 Pregled
20.00 TV dnevnik
20.20 Propagandna oddaja
20.30 Atomski ples - TV drama
21.20 Kratki film
20.30 Vroč je zrak - TV drama
21.30 TV film
22.00 Tedenski športni pregled
22.15 TV dnevnik II.

TOREK - 13. februarja

20.55 Zabavno reklamna oddaja
21.05 Na pločnikih - umetniški film
22.50 Spored jazza

SREDA - 14. februarja

18.00 Drevo Tik-tak
18.10 Na jedrlnem listu je polenovka
18.40 TV film iz serije Jim iz džungle
19.05 S poti po Grčiji
19.30 TV obzornik
20.00 TV dnevnik
20.20 Propagandna oddaja
20.30 TV magazin
21.30 Loto
22.30 TV dnevnik II.

ČETRTEK - 15. februarja

10.00 TV v šoli
10.00 Dobrodošli
19.00 Cas, ljudje in dogodki
20.00 TV dnevnik
20.20 Dokumentarni film
20.30 Večer na ljubljanskem gradu
21.00 Balet Majne Sevnikove
21.30 Delitev osebnega dohodka
21.30 Veliki nemli filmi
22.00 Spomini
22.30 TV dnevnik II.

PETEK - 16. februarja

19. Magazin vsakdanjih skrbi
19.30 TV film
20.00 TV dnevnik
20.20 S TV po svetu
20.35 Spoznavajmo svet in domovino
20.20 Program jugoslovanske kinoteke
21.45 TV dnevnik II.

radijski in televizijski spored

SOBOTA - 10. februarja

»Center« - premiera ital. franc. barv. CS film BELE SENCE ob 22. uri v glavni vlogi Yoko Tani
»Storžič« - nemški film POLIKUSKA matineja ob 10. uri, premiera ital. filma KAM S TRUPLJOM ob 23. uri
»Krvavec« - Danes zaprto!

NEDELJA - 11. februarja

»Storžič« - amer. barv. CS film POSLEDNJI VOZ ob 10., 13. in 21. uri, franc. film DO ZADNJEGA DIHA ob 15., 17. in 19. uri v glavni vlogi: Jean Paul Belmondo in Jean Seberg
»Svoboda« - amer. barv. VV film TRI URE DO ODLOCITVE ob 14. in 20. uri, amer. barv. CS film POSLEDNJI VOZ ob 16. in 18. uri
»Cerkle Krvavec« - amer. barv. VV film BRATJE KARMAZOVI ob 16. in 19. uri
»Predvor« - amer. film PESEK IWO JIME ob 15.30 uri
»Senčur« - amer. film PESEK IWO JIME ob 18.30 uri

PONEDELJEK - 12. februarja

»Storžič« - ital. film KAM S TRUPLJOM ob 16., 18. in 20. uri

TOREK - 13. februarja

»Center« - premiera mehiškega filma NAZARIN ob 16., 18. in 20. uri. Film je prejel prvo nagrado v Cannesu 1955.
»Storžič« - ital. film KAM S TRUPLJOM ob 10., 16., 18. in 20. uri
»Svoboda« - angl. film POVEST O DVEH MESTIH ob 18. in 20. uri

SREDA - 14. februarja

»Center« - mehiški film NAZARIN ob 16., 18. in 20. uri. Film je prejel prvo nagrado v Cannesu 1955.
»Storžič« - ital. film KAM S TRUPLJOM ob 10., 16., 18. in 20. uri

ČETRTEK - 15. februarja

»Center« - franc. barv. CS film BELE SENCE ob 16., 18. in 20. uri v glavni vlogi Yoko Tani
»Storžič« - mehiški film NAZARIN ob 10. uri
Jesenice »Radio«
10. do 12. februarja italij. franc. barv. CS film BELE SENCE
13. do 14. februarja jugoslovanski film NI MALIH BOGOV

15. do 16. februarja francoski VV film VRELI ASFALT

Jesenice »Plavž«
10. do 11. februarja francoski film IGRE LJUBEZNI
12. do 13. februarja italij. franc. barv. CS film BELE SENCE

15. do 16. februarja jugoslovanski film NI MALIH BOGOV

Zirovnica
10. februarja nemški barv. VV film MOMPTI

11. februarja francoski barv. film AMBICIOZNA
14. februarja italij. franc. film BELE SENCE

Dovje - Mojstrana
10. februarja francoski barvni film AMBICIOZIA

11. februarja angleški film SAFIR

15. februarja italij. franc. barv. CS film BELE SENCE
Koroška Bela

10. februarja jugoslovanski film NI MALIH BOGOV

11. februarja nemški barvni VV film MOMPTI

12. februarja francoski film IGRE LJUBEZNI

Kranjska gora
10. do 14. februarja ameriški film OSAMLJENI CLOVEK

13. do 14. februarja ameriški barvni film STAREC IN MORJE

Kropa
10. februarja jugoslovanski film DVOJE ob 20. uri

11. februarja ameriški film CAS LJUBEZNI IN CAS SMRTI ob 15. in 19.30 uri

15. februarja zap. nemški CS film OD ALJASKE DO TEKSASA ob 19.30 uri

Ljubna
10. februarja ameriški barv. CS film DREVO ZIVLJENJA

11. februarja ameriški film vni CS film DREVO ZIVLJENJA ob 16. uri

Skofja Loka »Sora«
10. februarja grški film NIKOLI V NEDELJO ob 18. in 20. uri

11. februarja grški film NIKOLI V NEDELJO ob 17. in 20. uri

13. februarja sovjetski film BALADA O VOJAKU ob 20. uri

14. februarja sovjetski film BALADA O VOJAKU ob 18. in 20. uri

15. febr. romun. film OPROSTITITE, NAPACNA ZVEZA ob 20. uri

Radovljica
10. februarja mehiški barvni CS film PESEM UPORNIKA ob 18. uri

10. februarja indijski barvni film MATI INDIJE ob 20. uri

11. februarja mehiški barvni CS film PESEM UPORNIKA ob 16., 20. in matineja ob 10. uri dopoldne

11. februarja indijski barvni film MATI INDIJE ob 18. uri

13. februarja italij. zabavni film PRIJATELJ GANGSTERJEV ob 20. uri

14. februarja italij. zabavni film PRIJATELJ GANGSTERJEV ob 18. in 20. uri

15. februarja italij. CS film GREMO V SAN REMO ob 20. uri

Gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE v Kranju

NEDELJA - 11. februarja ob 10. uri URA PRAVLJIC, ob 15. in 16.30 uri URA PRAVLJIC - gostovanje v Trbovljah, ob 16. uri ODER MLADIH S. A. Makarenko: ZACENJAMO ŽIVETI za Izven.

TOREK - 13. februarja ob 16. uri A. S. Makarenko: ZACENJAMO ŽIVETI - zaključna predstava za dijake gimnazije.

SREDA - 14. februarja ob 16. uri A. S. Makarenko:

ZACENJAMO ŽIVETI - zaključna predstava za dijake.

GLEDALIŠČE

»TONE ČUFAR« Jesenice
NEDELJA - 11. februarja ob 15. uri K. Brenkova: NAJLEPSA ROŽA - pravljica igrata, ob 19.30 M. Marinc: POROČIL SE BOM S SVOJO ŽENO - gostovanje dramske družine iz Javornika - Koroške Bele.

Turistični informator

• KRANJSKA GORA - V Kranjski gori je že od 8. februarja naprej 79 prostih turističnih sob. Sobe so zakurjene.

HOTEL ERIKA - Od 8. februarja naprej je prostih 15 turističnih sob.

HOTEL RAZOR - Od 8. do 10. februarja je prostih 22 ležišč. Od 10. februarja naprej pa bo na razpolago še 14 ležišč.

DOM V PLANICI - Od 8. februarja naprej bodo smučarji lahko dobili še 40 prostih ležišč.

HOTEL VITRANC - Do 14. marca bodo vsa prosta mesta zasedena.

MOTEL KRANJSKA GORA - Trenutno je prostih okrog 45 ležišč.

ERJAVCEVA KOČA NA VRŠČU - Vsa mesta bodo zasedena tja do 15. februarja.

TIČARJEV DOM NA VRŠČU - Po 8. februarju bo na razpolago nekaj manj kot 20 ležišč.

GOSTILNA »JOŽICA« GOZD MARTULJK - Ima na razpolago 2 prosti sobi. Privatne sobe v Martuljku pa imajo na razpolago 7 prostih ležišč.

TURISTIČNO DRUŠTVO RATECE - Planica - Ima na razpolago 87 ležišč v zasebnih turističnih sobah. Prostori so zakurjeni.

GOSTILNA ŽELJAV - CESTE - VZPENJACA - Razpolaga s 4 prostimi soba-Ljubeljki prelaz je preko mi.

GOSTILNA MOJMIK - Rateče - Planica - Ima 4 proste sobe.

CESTE VZPENJACE: Cesta do hotela Erika je prevozna, prav tako do Doma v Planici; cestišče je deloma poledenelo. Previdna vožnja ne bo odveč.

Žičnice - obratujejo sedežnice in vlečnice na Bukovniku pod »S«, v Bsnini in novozgrajena žičnica na Preski.

SNEŽNE RAZMERE - Snega je okrog 20 cm v dolini, na Bukovniku je 35 cm snega, na Vitrancu pa 60 do 70 cm. Sneg je deloma zmznjen, vendar je za smuko prav dober.

• BOHINJ

HOTEL ZLATOROG - Ima 112 prostih ležišč.

HOTEL POD VOGLOM - Vsa prosta mesta bodo zasedena do 18. februarja, nato bo prosto.

HOTEL JEZERO - 40 prostih ležišč na razpolago.

MLADINSKI DOM - Povsem zaseden.

ČRNA PRST - 7 prostih ležišč in 3 ležišča pri privatnikih.

DOM NA KOMI - Do 15. februarja je prostih še 40 ležišč, po tem datumu pa bodo vse zmogljivosti zasedene.

TURISTIČNO DRUŠTVO BOHINJ - 40 ležišč pri privatnikih.

Ceste - so prevozne.

• TRŽIČ
PRI POŠTI - 18 prostih ležišč.

ZASEBNE SOBE - imajo na razpolago 12 ležišč.

PODLJUBELJ - Marta Ankele - ima na razpolago še 7 prostih ležišč.

PLANINSKI DOM POD STORŽIČEM - Obiskovalci bodo imeli na voljo ak. 60 prostih mest.

PLANINSKI DOM NA KOFAH - 37 prostih mest.

CESTE - VZPENJACA - Ljubeljki prelaz je preko zime neprehojen, pač pa je ljubeljska cesta do gostišča na Ljubelju sploščena. Tudi vse ostale ceste so dobro prevozne.

Pionirska vzpenjača v Tržiču je na razpolago smučarjem ob ugodnih snežnih razmerah. Žičnica na Zelenici je v gradnji.

Dovolilnice za ribolov izdaja Turistično društvo v Tržiču, dovolilnice za lov pa Uprava državnih lovišč v Kamniški Bistrici.

Športne prireditve

NAMIZNI TENIS:

Kranj - Tu bo danes in jutri pozivni članski namiznoteniški turnir, ki se ga bodo udeležili vsi najboljši jugoslovanski namiznoteniški igralci. Prireditelji bo v avli osemletke »Simona Jenka«.

HOKEJ NA LEDU:

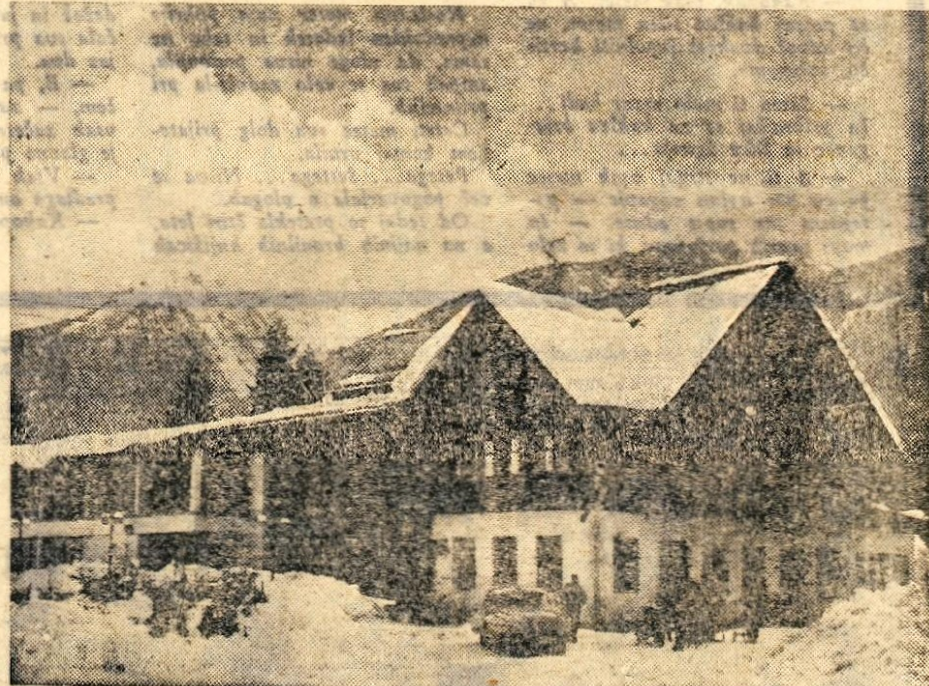
Jesenice - Drevi ob 19. uri bo na umetnem drsališču pod Mežaklo v okviru finalnega dela državnega prvenstva srečanje med domačimi Jesenicami in beograjsko Crveno zvezdo. Jutri ob 15. uri pa bo srečanje med Partizanom iz Beograda in Jesenicami.

SMUCANJE:

Rateče-Planica - V Ratečah se je včeraj začelo slovensko prvenstvo v klasični kombinaciji. Najprej so bili na sporedu skoki, danes bodo solo teki in jutri štafete. Na 50-metrski skakalnici pa se bodo v okviru republiškega prvenstva pomerili naši najboljši skakalci.

KEGLJANJE:

Kranj - Na štirihstoznem kegljišču kranjskega Triglava bo nadaljevanje slovenskega moškega prvenstva v kegljanju.

Hotel »Jezero« v Bohinju

BREZ BESED

BREZ BESED

BREZ BESED

ZMOTA

Ah, dragi! Kaj pomeni ta nežnost?

OBLJUBA

Pripeljala sem s seboj prijatelja, kot sem obljubila.

REŠITEV KRIŽANKA ST. 4

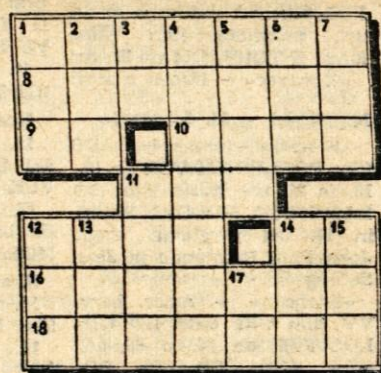
Vodoravno: 1. stopalo, 8. saboter, 9. spal, 10. pi, 11. Ari, 14. atom, 16. uk, 18. Ivan, 20. slikati, 22. tinit.

Navpično: 1. sss, 2. tapa, 3. obara, 4. Politika, 5. at, 6. lep, 7. oris, 12. Jovan, 13. pust, 15. mati, 17. kli, 19. nit, 21. It(alija).

REŠITEV KRIŽANKA ST. 5

Vodoravno: 1. pratika, 8. ajdovec, 9. Ra, 10. rasa, 11. Inn, 12. Laba, 14. ol, 16. Mladina, 18. strošek; navpično: 1. par, 2. rja, 3. A(lain) D(e-lon), 4. tornado, 5. Ivan, 6. kes, 7. Aca, 11. Ibar, 12. LMS, 13. alt, 14. ohe, 15. lak, 17. iš.

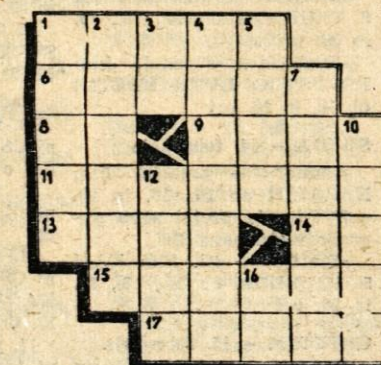
Križanka št. 6

Vodoravno: 1. zavoj, ovinek, 8. preglednik, 9. veznik, 10. del noge, 11. moško ime, 12. dušikova spojina, 14. avtomobilska oznaka priredonskega okraja, 16. vrsta lova, 18. eno od gesel francoske revolucije.

Navpično: 1. življenjska tekočina, 2. reka v Nemčiji, 3. samoglasnik in soglasnik, 4. hidrocentrala v hrvaškem Primorju, 5. židovsko moško ime, 6. neumen, 7. okrajšano ameriško moško ime, 11. vodna žival, 12. mesto na Finskem, 13. gib, migljaj, 14. steza, 15. števniki, 17. avtomobilski oznaka livanjskega okraja.

Križanka št. 7

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično: 1. travnato področje zmerne pasu, 6. mesto v Makedoniji, 8. avtomobilski oznaka za Egipt, 9. vrsta ovac v Južni Ameriki, 11. tip ameriških medcelinskih raket, 13. 5. Ober, 14. 16. kratka naše politične organizacije, 15. 7. družba pri isti mizi, 17. 10. vzdržev.

Davno je že od tega, kar sva se jaz in moja žena odločila, da bova varčevala. Davno, zelo davno.

Vplačala sva prve vloge. Resnica, niso bile velike, a za začetek kar zadovoljive: ona pet stotakov, a jaz — kot moški član in gospodar hiše — tisočake.

— E, pa lepo, žena — rečem. — Začetek je tu, a ker je vsak začetek težak, pomeni, da je glavno pregrmelo.

— Vsak mesec po toliko — predlaga ona.

— Kakopak, vsak mesec. A ko se pojavi kakšen silen mesec, ne bo odveč dvakrat izpolniti kartico »vlagam«.

— Samo ti malo manj kadi... In prikrasaj se za kakšen briganec in šilce žganja...

— A ti ne strgaš vsak mesec po en par nylon nogavic — potegnem jaz svoje adute. — In manj raznih parfumov, ki so zelo

dragi. Po še, da ne pozabim: manj postajanja pred izložbami! Ti veš, da sem mehkužec pred sentimentalnimi pogledi in mačjim prilizovanjem.

Z eno besedo, odločili smo se za varčevanje.

Pride drugi mesec, a nama nekako ne nateče za nove vloge.

— A naslednji mesec obvezno podvojiti! sva se obvezala.

Varčevanje

Naslednji mesec naju pokrije nepredviden izdatek in tako ne samo, da vloge nisva podvojila, ampak sva se celo zadolžila pri prijateljih.

Četrty mesec sva dolg prijateljem komaj vrnila.

Petega... Šestega... Nisva se več pogovarjala o vlogah.

Od tedaj so pretekla štiri leta, a na najinih branilnih knjižicah

sta še vedno onidve prvi vloge: na njeni pet sto, a na moji tisoč dinarjev.

Davno je že od tega, kar sva se jaz in moja žena odločila za varčevanje. Spominjam se, padal je hladni zimski dežek, a jutro so bila mračna in meglena. Govorila sva o pomladi, o izletih na gore, in to v svojem avtomobilu.

Sedaj spet pada hladni zimski

dežek in jutro so meglena. Vplačala sva prve vloge: ona tisočake, jaz dva.

— E, pa lepo, žena, — porečem, — začetek je tu, a ker je vsak začetek težak, pomeni, da je glavno pregrmelo.

— Vsak mesec po toliko — predlaga ona.

— Kakopak, vsak mesec... P. Jugović

